

F-567
1958

საქართველოს
თეატრალური საზოგადოების
მ ო ა მ ბ ე
(ინფორმაციული მასალები)

1

Մոնասանդեղծությունների

Խ. Մ. Ն. 1919

Սահմանափակ տպագրության համաձայն

Ե Մ Ն Յ Գ

Խ 1

F 2152

19 տիպի 58

Յանդեղ

ქართული ხელოვნებისა და ლიტერატურის დეკადა

ორი ათეული წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც მოსკოვში გაიმართა ქართული ხელოვნებისა და ლიტერატურის დეკადა. მართალია, წარსულ დეკადებზე რიყობიერად მყინვე კლდეტყვიები იყო წარმოდგენილი, მაგრამ მათმა მალარმა კულტურამ და შეხვედრის მალარმა ხელოვნებამ მოხიბლა მოსკოველი რეჟისორები. ამ ხნის მანძილზე ჩვენი რესპუბლიკის ხელოვნებამ უფრო დიდ გამარჯვებებს მიაღწია. განვითარდა და აყვავდა თორმით ეროვნული და შინაარსით სუბარსიტური კულტურა. შეიქმნა მრავალი მხატვრული ღირსშესანიშნავი ლიტერატურული ნაწარმოები, სპექტაკლი და მუსიკალური ნაწარმოები. აღიზარდნენ და შემოქმედებულად დაჯავახდნენ მწერლები, მხატვრები, კომპოზიტორები, მსახიობები და ხელოვნების სხვა დარგის მუშაკთა ახალი თაობა. ყოველივე ამას ჩვენმა ლიტერატურისა და ხელოვნების მუშაკებმა მიიღწიეს დიდი დაძაბული შემოქმედებითი შრომით, რომელსაც საფუძვლად ედო დღენიერი ნაყოფიერი პოლიტიკა, რომელსაც განუხრედად აფარებს ჩვენი კომუნისტური პარტია.

ქართული ხელოვნების მუშაკები მოსკოვში მყვნივდელთა წისარწავი მხატვრულად დაჯავახებულ და ხრეყოფილი ნაწარმოებებით. დიდი მიღწევებით და გამარჯვებებით წარსდგნენ დეკადებზე ქართული მწერლები, მხატვრები, კომპოზიტორები. შ. ჟალიაშვილის საბ. ოპერისა და ბალეტის თეატრი, შ. რუსთაველის სახელობის თეატრი, კ. მარჯანიშვილის საბ. თეატრი, ა. გრიბოედოვის საბ. რუსული თეატრი, საქართველოს დამსახურებული სიმღერისა და ყვევის სახელმწიფო ანსამბლი, ქართული ხარბური ყვევის დამსახურებული ანსამბლი, საქარ. ველს

სიძფონიური ორკესტრი და სახელმწიფო კაპელა, ინსტრუმენტალური კვარტეტი და სხვა მხატვრული კოლექტივები.

აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ აღნიშნულ დეკადაზე ძველი თაობის, - პირველი დეკადის მოწაწილე ხელოვნებისა და ლიტერატურის მუშაკებთან ერთად მაყურებელთა წინაშე წარსდგნენ ახალი თაობის წარმომადგენლები, რომლებიც აღმოჩნდნენ თავიანთ მოწოდების სიმაღლეში, ~~ეს ფაქტი~~ შეფასებებს იმაში, თუ როგორ წინ მიდის ჩვენი მრავალსაუკუნოვანი ხელოვნება.

მ. ფალიაშვილის სახ. ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრი მაშკოვად მაყურებლებს უჩვენა: მ. ფალიაშვილის უკვდავი ოპერა "დაისი", პ. ჩაიკოვსკის "ორდენიანი ქალწული", დ. შოსტაჩოვის ოპერა "ჩრდილოეთის პარტიზანი", ბალეტი "გორდა" და საბჭოთა საბალეტო ხელოვნების შიგთხრობა ა. მაჭავარიანის "ოფელი". ყველა სპექტაკლმა მოსკოვად სპეციილისტთა და მაყურებელთა საერთო აღფრთხილება და მოწონება დაიმსახურა. ყოველი სპექტაკლი ეს იყო ქართული ხელოვნების ცნობილი ქართული ხელოვნების მუშაკთა ბრწყინვალე გამარჯვება.

საკმარისია ვადავბერძნის ურნა-ვაზგეთებს, სადაც თავიანთ შთაბეჭდილებებს გამოსთქვამენ მოსკოვადი მაყურებლები და უფრო ნათლად დაუინახაუთ მათ განწყობება და სურვილებს. აი მათი აზრიც მწვინარი სტალინური პრემიის დაურეატი ანა ანტონოვსკაია: შექსპირის სტრეზინის მუსიკალური ენით ვადმოყვამ უდიდესი პირობებმა ხელოვნებაში, მისასადებელია ვამოჩინილი ქართული კომპოზიტორის ა. მაჭავარიანის წარმადება, რომელმაც ხელი მოჰკიდა უაღ-

რესპე მნიშვნელოვან შასუხსაგვბ შემოქმედებით ამოყანას და ასე
ბრწყინვალედ გადაჭრა იგი.

ბაღეც "ოცეღოს" დაგვმა თბილისის მ. ჟალიაშვილის ხახვი-
მნიჟო ოპერისა და ბაღეცის თეატრში მნიშვნელოვანი ელაპია საბჭოთა
საბაღეცო ხელოვნების განვითარების ისტორიაში".

"ოცეღოს" თბილისი სუქსესკვეთებში, გმირობით ^{და} მაღლებული
გრძნობით ახლოს დვას ქართული ხალხის ხასიათთან, ამოცომ შემთხვე-
ვითი როდია, რომ ასე ბრწყინვალედ გამოუვიდათ ქართულებს ამ ნა-
წარმოების განხორციელება. იმის შიუბედავად, რომ შექსპირის ეს
ტრაგედია არაერთგზის გვიწახავს, მას მაყურებელი იღებს, როგორც
საესეებით ახალი, მნიშვნელოვან მოვლენას. "ოცეღოს" მუხიკა უაღრესად
შარმონიურად არის შერწყმული თვით შექსპირის თემასთან, ხოლო ვ. ჭა-
ბუკიანმა იგი ბრწყინვალედ აამეცევედა ქორეოგრაფიული ენით."

ძალბე მაღალი შეფასება დაიმსახურეს ბაღეც - "ოცეღოს"
აქციონებმა, დიბრეცოს ავტორმა, დამეგმერმა და ოცეღოს როლის შემს-
რულებელმა, ჩვენს დროის დიდმა ხელოვანმა ვ. ჭაბუკიანმა, კომპოზი-
ტორმა ა. მაჭავარიანმა, მხატვარმა ს. ვინსალაძემ, მოყვევავეებმა:
ვ. ნიგნაძემ, მ. კიკაღიშვილმა, ე. ჭაბუკიანმა და მთელმა შემოქმე-
დებითმა კოლექტივმა. ბაღეც "ოცეღოს" ძალბე მაღალი შეფასება მისცეს
საბჭოთა ბაღეცის გამორჩენილმა ოსტატებმა, უღანოვამ, დეპეშინსკიამ,
კომპოზიტორმა ა. ხარაუერიანმა და სხვა. იგი ერთმად იქნა აღიარე-
ბული საბჭოთა საბაღეცო სკოლის უდიდეს მიღწევად. ასეთი მაღალი შე-
ფასება დაიმსახურა ^{ე. თორაძის} ბაღეცმა "გორდამ". მაყურებლები დასე-
ყვევა მ. ჟალიაშვილის კლასიკური ოპერა "დაისის" მუხიკამ. წარ-
მატებით რაიარა სხვა სპექტაკლებმაყ.

საერთო ზონიდან დაიშლახურეს ოპერისა და ბალეტის თეატრის მსახრობებმა: პ. ამინაშვილიძე, ნ. მიქელაძე, ნ. თაქთაქიშვილიძე, ნ. ანდლუაძე, მ. ანჯაფარიძე და სხვებმა, მათმა არეულებს შესრულებს მალადი კულტურა.

წარმაცვებით ჩაიარა რუსთაველის სახელობის თეატრის სადგარო სპექტაკლებმა: სოფოკლეს "ოიდიპოს მეფე", გ. ქვიციანიის "ახალ-გაზრდა მასწავლებელი", ფლეტჩერის "ესპანელი მღვდელი", დ. ქობინის "ჯანიყე გოლეა", ვიშნევსკის, კომედიისტური ტრეგედია, ყველა ეს სპექტაკლი მოსკოვად მაყურებელთა საყვანიელ სპექტაკლებად იქცა. მაყურებელი მოხიბლა სოფოკლეს "ოიდიპოს მეფე", რეჟისორული გააზრებით, მხატვრობით და რაც მთავარია აქტიორული შესრულებით იგი ძალზე მალად ღონებზე დას, აი ამას აღნიშნავენ ყველა ისინი, ვინც ნახა "ოიდიპოს მეფე" სამი ოიდიპოსი ერთ თეატრში გაკვირვებულნი იყვნენ, ქართული სცენის დიდი არტისტის ა. ხორავას ოიდიპოსმა დაიპყრო მოსკოვი. ს. ბაქარაძის ოიდიპოსმა მოხიბლა, მხოლოდ ახალგაზრდა მსახიობის ე. მანჯგალაძის ოიდიპოსმა კი განაცვიფრა. მანჯგალაძემ მრავალჯერ ითქვა, რომ მისი სახით ქართული თეატრი ჰყავს მზარდი მსახიობი. ჩვენდა სასიხარულოდ უნდა აღინიშნოს, რომ მოსკოვის და საკავშირო პრესამ დიდი შეფასება მისცა "ოიდიპოს მეფე", ასევე წარმაცვებით წავიდა სხვა სპექტაკლებიც.

მარჯანიშვილის თეატრმა მოსკოვადღებს უჩვენა: დ. გოთუას "გმა-ჯანდინი", ვაჟა-ფშაველას - "მოკვდილი", კონნიკოვის -

"ესკადრის დატოვა", შექსპირის "ჩინიანი მესამე" და მ. ჰანათაშვილის "მარინე".

საერთო აღიარება კომედიის, რომელიც ნიჭიერი მსახიობებმა ვ. ანჯაფარიძემ, პ. კობახიძემ, ვ. გომიანიძემ, ს. თაყაიშვილმა, ს. ურუგაძემ, ვ. შავჯულიძემ, ახალგაზრდა მსახიობმა ი. ცინიკოშვილმა, მ. ჯაფარიძემ, მ. თბილევამ, მ. მახვილაძემ, ვ. მალაღაშვილმა და სხვებმა.

ასევე წარმატებით ჩატარდა გრიბოედოვის სახელობის თეატრის სპექტაკლებიც, ^{ანა მანუჩი} ~~რუსენბერგის~~ დაიწყო ამ თეატრის დადგმების შესახებ, სადაც მალე შეფასებას აძლევენ მათ.

საქართველოს სიმღერისა და ყველის დამსახურებული ანსამბლის / ხელმძღვანელი ვ. ყაჯარგიშვილი / საქ. სახელმწიფო კაპელის ხელმძღვანელი კ. კახიძე / ქართული ხალხური ყვევების დამსახურებული ანსამბლის / ხელმძღვანელი ი. სუხიშვილი და ნ. ჩამიშვილი / სიმფონიური ორკესტრის, კვარტეტის და სხვა შემოქმედებითი ლექციების ყოველი გამოსვლა მაყურებელთა წინაშე წამოვიდა ცნობილი ცნობილი იყო ქართული ხელოვნებისა.

ქართული ეროვნული ხელოვნების გამარჯვება იყო კომპოზიტორების: ა. ბაღანიკაძის, მ. თაქთაქიშვილის, ჩ. დელიძის, ვ. მაჭავარიანის, მ. თევდორაძის, ბ. კვეციანიძის და სხვათა მუსიკალური ნაწარმოებების წარმატება. მხატვრებმა მოსკოვში უჩვენეს თავიანთი შესანიშნავი დრამატურა, გრაფიკული და სხვა სახის ნაწარმოებები. ^{ნ.} დიდი მოწონება დაიმსახურა: დ. ვუდიაშვილის, უ. ჯაფარიძის, ა. ქუთათელაძის, ვ. მახარაძის, ვეფხვაძის და სხვათა ნაწარმოებებმა.

ქართული მწერლობა, საბჭოთა მწერლების მოწინავე რაზმი — აღნიშნავდნენ ყოველ გარჩევებში, დისპუტებში თუ გამართის ფურცლებში მოწინავე მწერლები და კრიტიკოსები. შალაღი შეფასება დაიშასახურეს ქართველი მწერლები: შ. დავითის, კ. გამსახურდიას, გ. ცაბიძის, ად. შინყხუღავასი, ი. გრიშაშვილის, ი. აბაშიძის, ^{ბ.} შენგელიას, ი. ნონეშვილის და სხვათა ნაწარმოებებმა.

ქართველმა მეცნიერებმა მრავალი საინტერესო რეჟისორები წაკითხეს ქართული კულტურის ისტორიიდან, რომელიც დიდძალ მსმენელებს იწოდებდა.

საინტერესო ღონისძიებები იწარმოებოდა საქართველოს თეატრალურმა სასოგადოებამ ^{დ.} დეკადის დღეებში. გაიმართა ვ. ანჯაფარიძის, თ. ჭავჭავაძის და ვ. გოძიაშვილის შემოქმედებითი საღამოები, აგრეთვე თეატრალური სასოგადოების მიერ მივლინებულმა რეჟისორებმა მოსკოვის ქარხნებში, საწარმოო დაწესებულებებში იწარმოებინათ საინტერესო რეჟისორ-მონსტრები და მოსკოვში ^{ბს} მათგან.

გააყენეს ქართველი ხალხის მდიდარი წარსული, კარგი ანბანი და შესანიშნავი მომავალი.

ქართული ხელოვნებისა და რეჟისორების დეკადამ მოსკოვში ერთხელ კიდევ ყბადყო ჩვენი ხალხის დაუშინებელი შემოქმედებითი ენერჯია, რეჟისორებისა და ხელოვნების მძლავრი აღმავლობა. შემოქმედებითი მინდა, რაც გამომწვევლია პარტიისა და შთაქრობის ყოველდღიური მბურნველობით.

ღღვანდობის შეგრძნება

მუდამ მშფოთვარე და მოუსვენარი ანავევი ღღეს ისევე ვვაგონებს ჩვენი ცხოვრების დინებას, როგორც აღმართში მოძლამუნე ურევი-ყაში აცყორყნილი ჟუს.

ხედავ ღღვანდობის ახალ-ახალ ნიშნებს და ფიქრობ თუ რა ხნნაფი და ღრმა დაკვირვების უნარია საჭირო, რათა ხელოვანმა ასა-ხოს სინამდვილე და დროულად გამოგხმაუროს მას.

ხელოვნების პირადი შემოქმედებისა და სამოგადოებრივი ცხოვ-რების ურთიერთობის საკითხებს ღღეს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება. პარცული დოკუმენტი "ღღვინაღღურისა და ხელოვნების ხალ-ხის ცხოვრებასთან მჭირრო კავშირისათვის" ხამგასმით აღნიშნავს, თუ ხელოვანმა ცხოვრების რა სახის მოვლენებს უნდა მიაქყოს ძირითადი ყურადღება.

საბჭოთა ხელოვანი პარცუის თანამეშნეა. სწორედ ეს მაღალი მოვარეობა აპირობებს ხელოვანის მიდგომას ცხოვრების მოვლენები-სადში და მათ შერჩევა-ასახვას მხაღღურდ ნანარმოგებში. პარცია მოუნოდებს ხელოვნების ყველა დარგის მეშაკებს ახლოს იდგნენ ხალ-ხთან, შეისნავლონ ცხოვრება და სრულად ასახონ მოწინავე საბჭოთა ადამიანის ძლიერი, მდიდარი და რთული შინავანი ბუნება.

ჩვენი შემოქმედებითი ორგანი^ბაციები და კოლექციები უფრო ხშირად უნდა აწყობდნენ შეხვედრებს ნარმოგის მოწინავე ადამიანე-ბთან, სოფლის მეურნეობის მეშაკებთან, მეყნიერებთან, ხელოვნების

მუშაკები უფრო ხშირად უნდა დაელოდნენ ფაზნიკა-ქარხნებში, კომ-
 მუნიკაციებში, მშენებლობებში, - ყველგან, სადაც კი იქმნება სა-
 ხარხო დოვლითი.

ხელშეწყობის ყოველდღიურად უნდა მიუხედავად ყველგან
 უნარის განვითარებაში. შალვა დადიანი ერთ-ერთი წინილი მართ-
 ბუდარ შენიშნავს: "თანამედროვენი ხანდახან ვერ ვამჩნევთ ამათ,
 რადგანაც ეს ჩემი შვილია, ის ჩემი ძმა^ა ის ამისი დაა, ის
 კიდევ იმის მეთელი, - და ვგრძნობთ, რომ კარგები არიან, მაგრამ
 ეს შინაურება, მათთან ყოველდღიური თანამართობა ხელს უშლის მა-
 თი თვალწინებში სულიერი სიმართლის, ახლანების განქვრივებას.

ამიტომაც არის, რომ ჩვენნი ფიქრი და გონება ისტორიისმი-
 ს აკენ ვახსენებთ ხოლმე.

ჩვენ ხანდახან კარგად ვერ ვუკვირებთ, რომ სწორედ ჩვენ
 გვერდით დაიარებთან ისტორიული გონიერები, რომ ისინი ქმნიან
 სურვილად ახარს და მუშაობენ ყველგან, რაც ჩვენს წარსულს არც
 კი დასიმინებია".

ისმება კითხვა არსებობს თუ არა შემოქმედისათვის სინამდ-
 ვილის შესწავლის განკვეთილი მეთოდი? ამ კითხვამე ასე უნდა ვუ-
 პასუხობთ: თვით ყველგან მრავალფეროვანება უნდა გვიკარნახებ-
 ვ ეს ყოველ ყალკად შემთხვევაში მონახული მეთოდის თუ საშუალების
 ანჩევას.

გამოჩინილ ხერხთმოდღვანის ცომსკის დაუკვეთეს ერთ-ერთი აღ-
 გილობრივი მეთოდების სკულპტურული პოზიციები. აღგობმე ჩასურმა
 ხერხთმოდღვანმა ნაჩმოვების ნოვაცორის შეხვედრა დაუნიშნა. და აი

შეხვედრის ადგილზე გამოცხადდა უბნალო, დაბალი და ცანხმედი კაცო. ამ ადამიანის ანაფრისმთქმელი თიგურა მოქანდაკისათვის ანაფრითან მასადას არ იძლეოდა. ცომსკომ უხვრხულობა იგრძნო და დაკვეთამე უარი განაცხადა.

უფუფრმა შემთხვევამ მოქანდაკე ქანხანაში მოიყვანა. როდესაც ცომსკომ ეს ცანხმედი, მადრანა კაცო მუშაობის პრწყესში დაინახა, მის წინაშე იდგა სრულიად სხვა ადამიანი, რომელიც სკულპტურული კომპოზიციისათვის შესანიშნავ თემას იძლეოდა.

ეს მაგალითი ბევრის მთქმელია: იგი კიდევ ერთხელ მიგვითითებს ხალხის სხოვრეგბასთან მჭიდროდ დაკავშირების აუცილებლობაზე.

მ. გორჯი ქართულ სყენამე

/ დაბადებობა 90 წლისთავის გამო /

დღი რუსი შემოქმედის, პროდუქციური მწერლობის ფუძემდებლის მ. გორჯის შემოქმედება ისევე საინტერესოა თვალმყოფლობისათვის, როგორც რეფორმული რეპროდუქციისათვის.

მ. გორჯის შემოქმედება მჭიდროდ არის დაკავშირებული რუსეთში მუშათა კლასის ჩასახვა-განვითარებასთან, მან, როგორც მხატვარმა, თავისი ცხოვრება და შემოქმედება ორიგინალურად დაუკავშირა მუშათა კლასის ინტერესებს.

მ. გორჯის პიესები ბევრჯერ ყოფილა დადგმული ქართულ სყენამე.

მ. გორჯის პირველი პიესა, რომელიც ქართულ სყენამე დაიდგა იყო "ფსევნიმე", რომელიც, როგორც ამას პოეტო-აკადემიკოსს ი. გრიშაშვილი აღნიშნავს 1908 წ. 4 მაისს დაიდგა. პიესა თარგმნა პოეტმა ბედარი ახოსპირიძემ სათაურით "ნაძინაღნი", რომელიც შემდეგ ყარაგიზიანმა დაიბეჭდა. ეს სპექტაკლი დადგმული იყო ახოსპირიძის / ბ. ახოსპირიძის მამის თვალში მუშაობდა მოკარნახვე / საბუნებოსოდ. სპექტაკლში მონაწილეობას იღებდნენ ისეთი გამოჩენილი და სახელმწიფო მსახიობები, როგორც იყვნენ, ნაცო გაბუნია, ვასო აბაშიძე, ვარ. გუნიანი, ვარ. იმედაშვილი, კ. შათირიშვილი და სხვ.

ამის შემდეგ "ფსევნიმე" დაიდგა ქუთაისის თეატრში 1909 წ. 21 იანვარს, ხლო 1913 წ. 5 დეკემბერს ბათუმში.

მ. გორჯის შემდეგი პიესა, რომელიც ქართულად ითარგმნა, იყო "უკანასკნეღნი" / თარგმანი ვ. ბარკეცისა / და 1910 წლის 16 ოქტომბერს დაიდგა ქუთაისის თეატრში.

ჩვეულებრივად იქნებოდა თვალის სწავლა მ. გორჯიას პიესების
 დადგენებზე დახედავით სხვა ცნობებით ან მოკლეობა.

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ მ.
 გორჯიას ნაწილობრივად დატოვებული ნაწილები და ნაწილები ინტერესი მისი
 განათლებისთვის იყო.

1946 წ. 19 დეკემბერს გორჯიას თვალში ჩვეულებრივად ს. ვანაძემ
 დადგა " ვასა ჟღერსოვანი " / გ. თონისპირელის თარგმანი /, ხელის
 ვასას ჩაეხსნა ასრულებდა მსახიობი თამარ აბაშიძე, ჩვეულებრივად 1950
 წელს დადგა ჭიათურის თვალში მ. თანგისძე.

1949 წ. 5 მაისს ჩუბინაძის თვალში დაიწყო მ. გორჯიას
 დრამა " მტრები " / თარგმანი თ. გოგივიძისა, დადგმა - ა. ვასაძისა,
 მხატვარი თ. ლაპიაშვილი /, სპექტაკლის მთელი შემოქმედებითი კო-
 ლექტივმა გორჯიასთან ჩვეულებრივად თვალში დადგინდა აღმავლობის
 წლები / 1901-1904 წ.წ. / ეპოქის ჩუბინაძის პიესების და-
 დასრული კლასიკური, ჩუბინაძის ავტორის გამოყენებული აქტის იმ
 დროის მუშათა მოძრაობის ინტერესთან მთელი ჩვეულებრივად.

1952 წ. 6 აპრილს სომხეთის ქალაქში ჩვეულებრივად ს.
 ჭიბიძემ დადგა " მებაიონი " / თარგმ. ა. ფალავანი /.

ჩუბინაძის სახელობის სახელმწიფო თვალმწიფო ინსტიტუტის
 საჩუქრით დაკავშირებით ჩუბინაძის თვალში დადგა 1953 წ.
 29 მაისს ჩუბინაძის თვალში სახელმწიფო სპექტაკლად დადგა " ვასა
 ჟღერსოვანი ", ჩუბინაძის სახელმწიფო მხატვარი, შემოქმედებითი კო-
 ლექტივი.

განსვენებულია ჩუბინაძის თ. ლიტერატურაში 1953 წ. 30 ივნისს

● მესხიშვილის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო თეატრში დადგა "შშის შვილები" / ვ. ანდრონიკაშვილის თარგმანი /.

1954 წელს რუსთაველის თეატრი კვლავ ახორციელებს გორკის დრამატურგიას და 23 დეკემბერს იდგმება " ვასა ჟღერბნოვა" / და- დგმა ე. აღუქსიძისა, მხატვარი- ი. შტენზერგი / . ვასას როლს ასრუ- ლებდა მსახიობი თამარ ჭავჭავაძე.

1956 წ. 17 მაისს გ. ერისთავის სახელობის გორის სახელმ- წიფო თეატრში პირველად ქართულ სყენამე დაიგვა მ. გორკის "ნი- კოვები" / თარგმანი და დადგმა ვკუთუნის ს. ჯანაძეს, მხატვა- რი- ი. შტენზერგი /.

რეჟისორმა ე. იოსელიანმა 1956 წ. 5 ივნისს მარჯანიშვი- ლის თეატრში ახადგამრდა მსახიობების მონაწილეობით დადგა გორკის " ფსკერბე". ყნობილია, რომ მოსკოვის სამხატვრო აკადემიურმა თეა- ტრმა თავის დროზე შექმნა ამ პიესის საფრანგო სპექტაკლი და ეს თთქმს დაშაბრკოლებელი მიბები უნდა ყოფილიყო ხედაბალი დადგმი- სა, მაგრამ დადგმელი რეჟისორი არ შეუშინდა შექმნილ ერთგვარ ტრადიციებს და ს რელიად ახადგამრდა ძალებს მონაწილეობით შექმ- ნა მაღალი რომანტიკით გატყენთილი გორკისეული სპექტაკლი. 1957 წლის 4 ივლი^ს გაბეთი " მარია ვოსტოკა" აღნიშნავედა: თუ ახადგამრდა მსახიობებს მიეყვამათ საშუალება თავიანთი სპექტაკლი / დაშარაკია "ფსკერბე" - მ.გ. / ითამაშონ რამდენიმე წელი მაინც, რვენ ვიქნებოთ მათი შესანიშნავი ბრების მოწმე".

რუსთაველის სახელობის საქართველოს სახელმწიფო თეატრალური ინსტიტუტის ხელმძღვანელებმა რეპერტუარის შევკენის დროს ჯეროვან დადგირს უთმობს თავის სასწავლო რეპერტუარში გორკის პიესებს.

მარცხ, ვ. ვიშნვესკის "ოპტიმისტური ცნაგებოა" - 24 და 27 მარცხ, ფრეიფინის "ესპანელი მღვდელი" - 25 და 28 მარცხ, ვ. ქედბაქიანის "ახალგაზრდა მასწავლებელი" - 29 და 30 /ელით/ მარცხ.

მარჯანიშვილის საბ. თეატრმა მყინვე თეატრის სყენამვე მოსკოვლებს უჩვენა ე. გოთუას "გმა ჯვარედინზე" -- 21 და 26 მარცხ, ვაჟა-ფშაველას "მოკვეთილი" - 22 და 30 მარცხ, მ. ბარათაშვილის "მარინე" / "ჭინჭინა" / - 23 და 28 მარცხ, უ. შექსპირის ცნაგებოა "ნიმანდ III" - 24, 27 და 29 მარცხ, ა. კონიგინუკის "ესკადრის დაღუპვა" - 25 და 30 /ელით/ მარცხ.

მხატვის ფორილის შენობაში მ^რეორა გრიზოფოვის საბ. თეატრის სპექტაკლები: ა. კაპერის "ქანიშხლიანი წერი" - 21 და 30 /ელით და საღამოს/ მარცხ, ვ. დარასერის "კიკვიძე" - 22 და 23 მარცხ /ელით/, ნ. დესკოვის "გამნიავებ^{ლები}" - 23, 26 და 29 მარცხ, ა. ყამშვიტის "ხვეისბერი გოგა" - 25 და 26 მარცხ.

ელით წარმატებით გამოვიდნენ:

საქართველოს სიმღერისა და ყვევის ანსამბლი - კავშირების სვეტობიან დარბაზში / 22 მარცხ/, რიკოვსკის საბ. საკონსერვო დარბაზში / 23 მარცხ/, მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტში / 24 მარცხ/ და რკინიგზებოა კულტურის ყენცრალურ სახელში / 28 მარცხ/.

საქართველოს ხარბური ყვევის ანსამბლი: რიკოვსკის საბ. დარბაზში / 2/ და 30 მარცხ/, დიხაროვის საბ. ქარხნის კულტურის სახელში / 26 მარცხ/, მყენიერთა სახელში / 29 მარცხ/.

საქართველოს სიბოლონიური ორკვესტრი და კამერა: კავშირთა
სახლის სვეტებთან დარბაზში / 24 მარცხს/, კონსერვატორიის
დირ დარბაზში / 26 მარცხს/, ჩიკოვასკის სახ. დარბაზში /25
მარცხს/.

საქართველოს სახელმწიფო კვანძვეტი^ს კონსერვიტი გაიშართა
25 მარცხს, ~~.....~~ კონსერვატორიის მუიჩე დარბაზში
და მონანილეობდა რიფინაქურულ სალამოვებში.

დეკადამი მონანილეობდა აგრეთვე საქართველოს პროტკავაში-
რებისა და ქ. თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის თვით-
მოქმედი ანსამბლები. მათი კონსერვები შედგა 23 მარცხს- ჩიკოვას-
კის სახ. საკონსერვო დარბაზში, ბოლო 24 მარცხს გორბუნოვის სახ.
კულტურის სასახლეში. ამის გარდა პიონერების ანსამბლმა კონსერ-
ვები გამართა დიდი თვარის ფილიალში / 24 მარცხს/ და მოსკო-
ვის სახელმწიფო უნივერსიტეტში / 25 მარცხს/ და მთვე რიგ კლუ-
ბებში.

დეკადამე წარდგენილი იყო აგრეთვე კამერული და საეს-
ტრადო კონსერვების რამბუნებე პროგრამა. გარდა ზემოსხენებურისა
დეკადის დღეებში შედგა მრავალი შეხვედრა ხელოვნების, მრეწვე-
ლობის, სოფლის მეურნეობის მუშაკებთან. დეკადის მონანილეობა
თავიანთი ხელოვნება უჩვენეს აგრეთვე საქარხნო კლუბებში. ^დ

პიონერთა სასახლეებში.

საქართველოს ხელოვნებისა და რიფინაქურის დეკადამ წა-
რუშელი შთაბეჭდილება დასტოვა მოსკოველებზე. მოსკოვის პრესა
დაწვრილებით აღნიშნავდა დეკადის მსუბილოებას და მაღალ შეფასე-

ვ. ჭაბუკიანის და ა. მაჭავარიანის დაჯილდოება

ა. მაჭავარიანის ბარეცმა "ოფიცერთა", რომლის დიზაინს და ქონოგრაფიული შარავნიც დაეუფლებინა ვ. ჭაბუკიანს, თბილისის სამოგზაო მუშაკთა საინტელექტუალური საინსტიტუტო ადმინისტრაციამ დაამსახურა. კულტურის სამინისტრომ ბარეცის ავტორებს მისცა ჯილდო: ა. მაჭავარიანს — 24 ათასი მანეთი და ვ. ჭაბუკიანს — 20 ათასი მანეთი.

მხატვრული მომსახურება მთიულეთს

მთიულეთის მოსახლეობა მოკვდებოდა მხატვრულ მომსახურებას. იშვიათად თუ ვხვდებოდა ყამბუჯის რაიონის ფილანომონია, მხატვრული ბრიგადა. საქართველოს კულტურის მინისტრის ბრძანებით საქართველოს ფილანომონიას დაეუფლა. სისუსტეა, თუმცა ვინაიდან ვაგნის ყამბუჯის რაიონში მხატვრული ბრიგადა, რომელიც უნდა მოემსახურებინა არა მარტო სარაიონო მუშაკებს, არამედ კონსტრუქციის უნდა გამართოს ყველა სასოფლო კუბურებში.

II ხელშეკრულება

მომავალი სემონისათვის რეპერტუარის შექმნის მიზნით საქართველოს კულტურის სამინისტრომ II რეპერტუარს, რომელთა თემატიკურმა განაცხადმა სამინისტროს მოთხოვნილება დააკმაყოფილა, დაუდგა ხელშეკრულება თანამედროვე თემატიკის პიესების დაწერის შესახებ. 1958-1959 წლის სემონისათვის თანახმად ამ ხელშეკრულებებზე და ახალი პიესები უნდა წარმოადგინონ: პ. კაკაბაძემ, გ. ნახუციანიძემ, ი. ვაკაძემ, გ. ქვიციანიძემ, გ. ბერიძემ, ვ. ბუაჩი-

ძე, ე. ჭუბაბრიაძე, თ. ჩხვიძე, ა. აფხაიძე, ჩ. ვაბანიძე
 და გ. ივანიშვილი.

კომკავშირის 40 წლისთავისათვის

წელს შემოგვამაყვით მთელი საბჭოთა კავშირში დიდი მნიშვნელობის მქონე ღონისძიებები კომკავშირის 40 წლისთავი. სსრკ-ის კულტურის სამინისტრო და კომკავშირის ყველაფერზე-ყოველფერზე აღმასკომი კომკავშირის 40 წლისთავისადმი მიძღვნილი ახალგაზრდული სპექტაკლების საკავშირო დათვალისწინებას.

საქართველოს კულტურის სამინისტროს ხელმძღვანელის საქმიანობა-სამართლებრივ შედეგად შედეგად სარეკლამო-ინფორმაციო სია პიესებისა, რომლებიც სასურველია დაიდგას კომკავშირის 40 წლისთავისათვის:

- ა. ანტონოვი - "ლანა"
- ა. ანტონოვი - "სახლი გარეუბანში"
- ა. აფანოგენოვი - "მამუნი"
- გ. ბერძენიშვილი - "ღინამი ქარში"
- ვ. გუბოვი - "ივანე რიბაკოვი"
- შ. ბარბაქაძე - "სიბრძნე"
- ვ. კავშირის - "ორი კაპიტანი"
- ვ. კავშირის - "ფინანსებს აბრაშინი"
- ვ. კავშირის - "საუბრის შენაღობი"
- ფ. ცხიშვილი - "ღვი"
- გ. ქვინიანი - "ხმა გულისა"
- ხ. მიხაილავი - "წითელი ყვარაყვანი"

- გ. ნახუყრიშვილი - "ზონის ძნელადი"
 ნ. ოსტროვსკი - "როგორ იწინააღმდეგება ღოდოლი"
 გ. ანიდვი - "უწყრისი ძმის მადხუელი"
 ი. ანიწყვი - "ბეღნიერთა ქუჩაძვი"
 ვ. ~~როსტოვი~~ ^{სიბუჯი} - "ოჯახი"
 ა. ~~ფაღაფვი~~ ^{სიბუჯი} - "ხალისიანი მუგობრები"
 ა. ფაღაფვი - "ახალიამრეა გვარელი"
 კ. ბუაჩიძე - "მუაყრი ქალიშვილები"

ახალი პიესები

ნიმუღნიანი სემონი . საქართველის თვაღრები მადყრებელს უჩვე-
 ნებენ მთელ რიგ ახალ პიესებს, რომელთა ერთი ნაწილის დაგება უკვე
 განახორციელდა იანვარ-თებერივალში, ხოლო დანარჩენები დაიდგმება
 სემონის დაშლევამდე.

ორიგინალური პიესებიდან საყრნადღებთა შეშლეგი.:

დეკაღის შეშლეგი რუსთაველის თვაღრი დაგვამს ე. გოთუას
 პიესას "სამსახეობა რიბეისა", პიესა საინტერესთა მიმ, რომ იგი
 ახალავს ქართული თვაღრების უჭველებს თორმებს.

გონის თვაღრის საში ახალი ორიგინალური პიესა აქვს შევანი-
 ლი რეპერტუარში: მ. რხვიძის კომედი "ვისთა ვისი?", შ. ამისუ-
 ლაშვილისა და გ. საგინაშვილის პიესა "გაფანტული ბურუსი" და ე.
 შილმინავასი "ბებერი ველი".

სახუმოს თვატრმა მიიღო ა. მესხის "ბიტი ქადაქის მიწოდებები".
 ბათუმის თვატრი დაჯამს აჭარელი ავტორის ფ. ხაღვაშის პიესას,
 " ქვაბა ლაღაღი".

მუგდირის თვატრმა მიიღო დასაბრუნებელი რ. ვერნიკის "ჩამო-
 ცილი მიწათანი".

ნათარგმნი პიესებიდან აღსანიშნავია: რუმინელი დრამატურ-
 გის სერასტოანის პიესა - "უხახელი ვარსკვლავი", რომელიც უკვე
 დაჯამ მუგდირის თვატრმა, რეპერტუარში შეიტანა მარჯანიშვილის
 სახ. თვატრმა.

ფრანგი დრამატურგის ა. ურის " მეფესე სართულს" დეკა-
 ბის შემდეგ დაჯამს რუსთაველის სახ. თვატრი.

მარჯანიშვილის თვატრი დაჯამს კ. ჩაპაევის პიესას "ღელა".
 გორის თვატრმა უკვე დაჯამ ყნობილი ინგლისელი მწერლის
 პრინსტონის პიესა " სანჯაგი".

სახუმოს თვატრს რეპერტუარში აქვს ფინელი დრამატურგის ბ.
 ვუოლიოკვის საინცერესო პიესა " ქვიტკინის ბუდე".

ახალი დანიშვნები

წელს ჩატარდა თელავის თვატრის ხელმძღვანელების სრული განაბ-
 რება. 15 ანგრიდან განთავსებული აღნიშნულ თანამდებობიდან
 დირექტორი ს. აბაღაძე და მთ. რეჟისორი მ. მეტმანიშვილი.

თელავის თვატრის დირექტორად დაინიშნა აშხ. შ. ვოყირიძე, მთ.
 რეჟისორად - თ. მალაღაშვილი, გამგებელი რეჟისორად ნ. ხატისკაყი.

თელავის თვატრის ყოფ. მთ. რეჟისორი მ. მეტმანიშვილი დაი-
 ნიშნა თბილისის მხატვრული თეატრის დირექტორის კულ-საგანმანათლებლო
 სასწავლებლის სამსახირო ოსტატობისა და რეჟისურის პედაგოგის
 თანამდებობაზე.

საქართველოს თეატრალური სამოგადროებაში

საქართველოს თეატრალური სამოგადროების საქმიანობა

1958 წლის პირველ კვარტალში

საქართველოს თეატრალურმა სამოგადროებამ 1958 წლის პირველ კვარტალში ჩაატარა შემდეგი ღონისძიებები:

7 იანვარს სამოგადროების მონაწილეობით ჩატარდა სსრ კავშირის სახალხო არტისტების ეკითხვითი ანკედაძის საიუბილეო საღამო. საღამო შესავალი სიტყვით გახსნა თბილისის მ. ჭავჭავაძის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო თეატრის დირექტორმა რესპ. დამსახურებულმა არტისტმა აშხ. ე. მჭედრიძემ. ანკედაძის ყბოვრებისა და შემოქმედების შესახებ მოხსენება წაიკითხა ჟურნალ "ხელოვნების" რედაქციის აშხ. ოთარ ევაძემ. გამოცემულა "ხელოვნება" გამოსცა ე. ანკედაძის შემოქმედებითი გზების ამსახველი კრებული.

14 იანვარს სამოგადროებამ თბილისის თეატრების შემოქმედით მუშაკებისათვის მოაწყო საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ვიქტორ პეტროვიჩის, აკადემიკოსის ა. ბოჭორიშვილის რეჟია თემაზე: "სწორი და არასწორი დიდი ხალხის პარტიაში".

17 იანვარს სამოგადროებამ ს. შაუშიანის საბ. თბილისის სიმფონიური ორკესტრის თეატრის კონცერტისათვის მოაწყო რეჟია თემაზე: "სტალინის დავის სიტყვის სწორი გაგებისათვის" რეჟია წაიკითხა რეჟისორმა ო. ალექსიშვილმა.

18 იანვარს თბილისის თეატრების მუშაკებისათვის თეატრალურმა სამოგვალოებამ მოაწყო თეატრმსოცნე ნ. ურუშაძის რექსია თემატი: "სყენური სახის შენსავერის საკითხისათვის". იგივე რექსია შემდეგ ვანმოღრებური იქნა თბილისის სანკურლქურის თეატრის კოლექტივისათვის.

23-26 იანვარს სანმოგვალოების ინიციატივით მოსკოვიდან ჩამოსული სპეციალისტების - ვ. ნ. შჩერბაკოვისა და ნ. ვერნეცის შემადგენლობით მივლინებული იქნა ბრიგადა თბილისის თაქონების ქართული-სახერმნიჭო თეატრში, სადაც დაათვარიფრეს სპექტაკლები "ილი ივანე" და "შვილის ნუკრი", ხოლო დაათვარიფრების შემდეგ ბრიგადის წევრებმა თავიანთი ამრი ვაუშიარეს თეატრის კოლექტივის წევრებს.

19-20 თებერვარს სსრ კავშირის უმაღლესე საბჭოს არჩევნებთან დაკავშირებით საქართველოს თეატრალურმა სამოგვალოებამ, ხარხური შემოქმედების რესპუბლიკური სახლთან ფრთად თბილისის ფაბრიკა-ქარხნებისა და ავრეთვე ვარუბნის რაიონის კურლქურის სახლებსა და კლებების თვითმოქმედი წრეების ხერმძღვანელებსა და წრის წევრებისათვის მოაწყვეს სემინარი, სადაც ნაკითხული იქნა შემდეგი მოხსენებები - 1. "თვითმოქმედი რჩამატური წრის რეპერლქუარი", მომხსენებელი თეატრმსოცნე ე. ვრიგოლია, 2. "რეკისონის მუშაობა თვითმოქმედი რჩამატური წრეში" - მომხსენებელი რეკ. მიხ. ვიქოპერი, 3. თვითმოქმედი მუსიკალური წრის მუშაობა და მისი ამოყანები², მომხსენებელი ხერ. დამსახურებული

მოღვაწე კომპ. მიხ. ჩინჩინაშვილი და ჯ. "თეატრალური ქორეოგრაფიული წრის მუშაობა და მისი ამოყენები" - მომხსენებელი ქორეოგრაფი მიხ. შუბაშვილი.

3 მარცხ საქართველოს თეატრალურმა სამოგალობამ, ხალხური შემოქმედების რესპუბლიკური სახლთან და ხელოვნების მუშაუბა სახლის გამგეობასთან ერთად მოაწყო ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწის ლავრენცი ყიფაჯის შემოქმედებითი ხალაში მისი დაბადებიდან 60 წლისა და თეატრალური მოღვაწეობის 35 წლისთავის შესრულების გამო. ხალაში შესავალი სიტყვით ვახსნა ამხ. მიხ. ჩინჩინაშვილმა. მომხსენება თემაზე: "ლავრენცი ყიფაჯის შემოქმედება" წაიკითხა საქართველოს თეატრალური სამოგალობის პრეზიდიუმის პ/მგებელმა მდივანმა ამხ. დ. ჩხვიძემ.

10 მარცხ სამოგალობამ სახელმწიფო დაწესებულებების მუშაუბა პრეზიდიუმის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტთან ერთად მოაწყო სყენის ძველი მოღვაწის ამბროსი მანშიაშვილის შემოქმედებითი ხალაში. მომხსენება ამბროსი მანშიაშვილის შემოქმედებაზე წაიკითხა მსახიობმა ვასო კობერმა.

პენიტენციური თეატრის მსახიობთა შემოქმედებითი ყივილიდან სამოგალობამ შემოქმედებითი ხალაში მოუწყო მახარაძის სახელმწიფო თეატრის მსახიობს - ანა ანდრეაძეს და ვლადიმერ დორიძეს, მათი შემოქმედებითი მუშაობის შესახებ მომხსენება წაიკითხა ხელოვნების დამსახურებულმა მოღვაწემ პრეზ. აკ. ფალავამ. ვაჩივა ამისა

თვაღრალურმა სამოგადროვებამ მოაწყო თბილისში ჩამოსუდი სპენ-
 დიაროვის სახ. ვრეჯნის ოპერისა და ბადევის თვაღრის კოდექტე-
 ვის შვემოქმედებითი შეხვედრა თბილისის ხელმწიფების მუშაკებთან.
 ოპერის შვემოქმედებითი მუშაობამე ილაშარავა სომხეთის სსრ კულტუ-
 რის მინისტრის მოადგილემ, სპენდიარიანის სახ. ოპერისა და ბადე-
 ვის თვაღრის დირექტორმა აშხ. ს. გასპარიანმა, ხოლო თბილისში ჩა-
 მოვლანიდი სპექტაკლების შესახებ მუსიკათმცოდნე თ. ხურმუჯილიმა.

22 მარცხ საქართველოს თვაღრალურმა სამოგადროვებამ მოაწყო
 თბილისში გასცროლეზმე ჩამოსუდი გ. ვრისთავის სახ. გორის სახელ-
 შნილო თვაღრის სპექტაკლების "წინამური", "ანსენა", "საუნჯე",
 "ზიკოვები", "კაყი და მგელი", " და " ვისია ვისი?" საჯა-
 რო განხილვა.

აღნიშნული სპექტაკლების შესახებ ილაშარავს ხელ. დამ-
 სახურებუდი მოლვანემ, შროფ. აკ. ფალავამ და რეფ. შიხ. გიგი-
 შერილიმა.

ასეთივე საჯარო განხილვა მოაწყო თვაღრალურმა სამოგა-
 დროვებამ აგრეთვე თბილისში გასცროლეზმე ჩამოსუდი ^{მახარაძის} სა-
 ხელმწილო თვაღრის სპექტაკლებისა. განხილული იქნა სპექტაკლები-
 " ამაღლქმუდი სოფელი", "ვიკვიძე" და " დაჭრილი აწნივი". მომ-
 ხსენებელი ოთარ ევაძე.

კულტურის სახლებისა და სასოლო კლებების თვითმოქმედი
 წინებების დახმარების მიწნიო საქართველოს თვაღრალურმა სამოგადრო-
 ვებამ მარწეულისა და თეთრი წყაროს რაიონებში მიავლინა ბრიგადა

რეჟისორ მ. ბაბლოვსკის რეჟისორისა და ქორეოგრაფის მ. სამადაშვილის შემაჯავრობით. ბრიტანის თეატრებმა წვერ-მა აღნიშნული ნაწარმების სარეჟისო კულტურის საბრუნველად და სასა-ფრანკო კლუბების თეატრალურ წარმოდგენებში ჩაატარეს მოხსენებები - "რე-ჟისორის მუშაობა თეატრალურ რეჟისორში", მომხს. რეჟ. გ. ბაბლოვსკი, " თეატრალური ქორეოგრაფიული ნების მუშაობა და მი-სი აქტუალობა" - მომხს. მ. სამადაშვილი და "მყინველი თეატრის რეჟისორისა და თეატრალური რეჟისორის რეჟისორის შენიშვნა" - მომხს. ზ. ს. ავნიანი.

განდა ამისა ქართული კლასიკოსების, თეატრის მოღვაწე-ებისა და ყველანი დაჯგუფების პოპულარიზაციის მიზნით თბილისის ფაზრიკა- ქარხნების კორექტივებში ჩატარებული იქნა მოხსენებ-ები: " ილია ჭავჭავაძე და ქართული თეატრი", - აბრეშუმსაქ-სო ფაზრიკაში, კრწანისის საბჭოთა მუხრანობაში და ახლად " მუსიკორში" - მომხ. თეატრმსოფნე ვლ. კვიციანი. მანუ-კამპონის კომპონენტში, პრეზენტის სახ. კლუბში, სადგურ ნავთობის კულ-სახლში - მომხსენებელი რეჟ. ე. ყიფაძე "სახყვმო მუსიკორში" - პრეზენტის კლუბში, მანუკიანის სახლში; საინფორმაციის კულტურის სახლში, თბილისის რეინტეგრის კულტურის სახლში, სახვარეობის მუშაკთა კულტურის სახლში. მომხსენებელი რეჟ. დაწესებულებული ინტელექტუალური ბაქრაძე, ქართული ხალხური მუსიკა-ტი, სახვარეობის კულტურის სახლში- მომხსენებელი მიხ. მუშაძე

თბილისის თვავრადური წარსულიდან" მე-2 საკონდიტრო ფაბრი-
 კაში და მე-30 საშუალო სკოლაში- მომზადებული რეჟისორი მის.
 გივიმყინელი, მარჯანიშვილის სახელობის თვავრის სპექტაკლი
 "მოკვდილი" - კინომექანიკოსთა სკოლაში და მე-7 სამკვირვალო
 ფაბრიკაში მომხს. თვავრმყორნი ვ. ვანერელია, ყვავრადური კულ-
 ტურის სახლში, კულტურის სამინისტროს სანაჩრო კომპონენტში მომხს.
 თვავრმყორნი ვ. იონილაძე, კულტურის სამინისტროს სარეზონანსო
 კანტონაში - მომხს. თვავრმყორნი - მ. კიკვიძე, სარეზონანსო კომპო-
 ნაციის მეშვეთა კულტურის სახლში- მომხს. თვავრმყორნი ვლ. ველ-
 შილაშვილი, გორვის სახ. კულტურის სახლში და რეინტეგრის სამმართ-
 ველს კლუბში- მომხს. ხელ. დამსახ. მოღვაწე ე. ყიყვაგი, " მ.
 გორვი და ქართული თვავრი" - სარეზონანსო კომპონაციის კულტურის
 სახლში- მომხს. ხელ. დამსახურებული მოღვაწე ალ. აბრიანი, მარ-
 ჟანიშვილის სახ. სპექტაკლი " ესკადრის დაღუპვა" სარეზონანსო კავ-
 შირის კლუბში მომხს. ალ. შალვაშვილი, რუსთაველის სახ. თვავრის
 სადგვარო სპექტაკლები", პირველ სტამბაში - მომხს. ე. ლომთათი-
 ძე. ვარდა ამისა მოსკოვში ქართული ხელოვნებისა და რეინტეგრის
 სადგვარო სპექტაკლების შესახებ წაკითხულ იქნა აგრეთვე მოხსენე-
 ბები სოფ. დიდი დიღის კულტურის სახლებში, მათე-კამერის კომ-
 პონენტში და კინომექანიკოსთა სკოლაში- მომხს. ნ. კვეციანი და
 რუსთაველის საქალაქო კულტურის სახლში, რუსთაველის მხარეთმყორნი
 მეზეუმისა და საქალაქო ბიბლიოთეკაში - მომხს. ვ. ვანერელია.

საქართველოს თვალწარმოების საზოგადოების
ლონისძიებები მოსკოვში ქართული ხელოვნების
ღვადაღამე

საქართველოს თვალწარმოება საზოგადოებამ მოსკოვში ქართული
ლიტერატურისა და ხელოვნების ღვადაღამის დროს ქართული ხელოვნების
პოპულარიზაციის მიზნით მრავალი საინტერესო ღონისძიება ჩაა-
ტარა.

წინასწარი შედგენილი იქნა რექლამთა ჯგუფი- ხელოვნების
და მსახურებელი მოღვაწის რეკ. გაბო ლენინაშვილის, რესპ. სახ.
ანტისტის რეკ. ალ. თაყაიშვილის, ხელოვნებათმცოდნეობის კან-
დიდატის ნ. შალვაშვილის, ფილოლოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატის
გ. ყიფიშვილის და რეკ. ვაჩნაძის შემადგენლობით.

აღნიშნულმა რექლამთა ჯგუფმა მოსკოვის დიდი თაბრიკა-
ქანზების კორექცი^{ებში} რეკლამის ანის - დენინის სახელობის
ქანზა " ვლადიმერ ილიჩი", " შარიპოპოვსკი", " სერჟი
შოლოვი", " მოსკაბელი", " რედაქციის ვეტი", " კოსპრესონი" და სხვა.
ჩაატარეს მოხსენებები შემდეგ: " ქართული თვალწარმოების განვითარე-
შის გზები", " ქართული დრამატურგია" და " საფუკადო სპექტაკ-
ლების მიმოხილვა".

გარდა ამისა საქართველოს თვალწარმოება საზოგადოებამ
სრულიად რუსეთის თვალწარმოების საზოგადოებასთან ერთად მოსკოვის
მსახიობთა სახლში მთავრებს შემოქმედებითი საღამოები- სსრ
კავშირის სახალხო ანტისტის ვენიკო ანჯაფარიძისა / მომხს.

ბედ. დამს. მოღვაწე ს. ნუგუედიანი/ საქ. სსრ სახალხო ანტისტრის
თამარ ჭავჭავაძისა/ მომხს. ნ. შადრუაშვილი/ და საქ. სსრ სახალ-
ხო ანტისტი ვასო გოძიაშვილისა/ მომხს. გ. ყიყიშვილი/.

ამავე დროს რუსეთისა და საქართველოს თეატრალური სამოგა-
ლოებების ინსტიტუტით მოსკოვის თეატრალური სამოგალოებისათვის
მოგწყო რუსთაველის სახელობის თეატრის - "ჩიტიშის მღვდის", მარ-
ჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო თეატრის " მოკვდითილის" და
გრიგოლშვილის სახელობის თეატრის სპექტაკლის " გამნიავეების" და-
ბურული განხილვა. ხოლო დეკადის დამთავრების შემდეგ სამივე თეატრის
სპექტაკლები
შადრუაშვილი იქნა განხილული ~~.....~~ აგრეთვე გან-
ხილული იყო ოპერის სადრეკადო სპექტაკლები.

საქართველოს თეატრალური სამოგადროების
დექლორირები

მიმდინარე წლის პირველი იანვრიდან ... , საქართველოს თეატრალური სამოგადროების დექლორირებმა განახლებული პროგრამით დაიწყო პერიოდული თეატრებში თავისი მუშაობა.

განახლებულ პროგრამაში შედის ისეთი საგნები, როგორცაა:

1. "მარქსისებურ-დენინური ესთეტიკის საფუძვლები", რომლის დექლორირებაც მონვედილი ანიან დოყენცები - შ. გაბერაია, ნ.ჭავჭავაძე, ბ. და ვ. ქვაჩიახია.
2. "დრამატურგიის საკითხები" - დოყენცები - გ. ციციშვილი, დ. ჯანელიძე და თეატრმეორე ნ. შვანგირაძე.
3. "ტექნოლოგია" - პროფესორები - ა. ზოჭორიშვილი, რ. ნათაძე და დოყ. დ. რამიშვილი.
4. "მხანობის ოსტატი" - ხელ. დამს. მოლვანე გ. ლვინიაშვილი, რეჟისორები - მიხ. გივიშვილი, დ. ნოსელიანი და თეატრმეორე ნ. ურუშაძე.
5. "სასყენო მეცხველები" - დოყენცი მადიკო მრევიშვილი და ბ. ნიკოლაიშვილი.
6. "გრიმი" - რესპ. და მსახ. არცისცი გ. სარჩიშვილი და მიხ. ჯაფარიძე.
7. "მხატვარი თეატრში" - ხელმძღვანელების დამსახ. მოლვანე კ. სანაძე.
8. "მუსიკა თეატრში" - ხელ. დამსახ. მოლვანე, კ. მეღვინეთუხუცესი და ძიძაძე და 9. "საბჭოთა თეატრის შემოქმედებითი მიმართულებების შესახებ" - რეჟისორი ოთ. ალექსიშვილი.

დექლორირებმა თავისი პირველი მუშაობა დაიწყო მახარაძისა და დ. მესხიშვილის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო თეატრებში.

დისპუტი გ. ერისთავის გორის თეატრის საგასტროლო

სპექტაკლების განშემო

წარმატებით დაამთავრა გორის სახელმწიფო თეატრმა გასტროლები თბილისში, მადყრილებს უჩვენა საუკეთესო დარგები: გ. ჯავახიშვილის "ანსენა" / ინსუენირება ქ. ჯავახიშვილის და გ. ნახუყრიშვილის/, გიშინას "კაყი და მგელი", თ. ჩხვიძის "უისია ვისი", პრისტლის "საუნჯე", გორკის "ნიკოლეი", გ. ნახუყრიშვილის "წინამუხრი". გორის თეატრის აღნიშნული სპექტაკლების განხილვა მოაწყო საქართველოს თეატრალური საზოგადოება. საგასტროლო სპექტაკლების შესახებ მოხსენებით გამოვიდნენ საქართველოს სსრ ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე პროფესორი აკ. ფალავა და რეჟისორი მიხ. გიჟიშვილი.

ხბრომა ვახსნა მწიწარმა-წინამუხრამ ს. მთვარაძემ, რამდენაყო მოკლე დაახასიათა გორის თეატრის კოლექტივი. მან აღნიშნა, რომ ამ თეატრის სახით ჩვენ საქმე გვაქვს შემოქმედებითად მზარდ თეატრალურ კოლექტივთან. მათმა საგასტროლო სპექტაკლებმა ერთხელ კიდევ დაგვანახვეს, რომ ზღვარი ედდაქალაქისა და პერიფერიის თეატრებს შორის მოისპო. გორის თეატრი ჩვენ გვხიბლავს ღრმა პროფესიონალიზმით, სპექტაკლების მშვენიერი რეჟისორული გააზრებით და აქტიონური შესრულების მაღალი კულისით.

მომხსენებლებმა დაწვრილებით განიხილეს საგასტროლო სპექტაკლები. პროფესორმა აკ. ფალავამ მაღალი შეფასება მისცა გ.

ნახუყრიშვილის პიესას " წინამურის". განსაკუთრებულ სასიამოვნოა, რომ გორის თეატრის სყვენამე ჩვენ ვიხილეთ ილია ჭავჭავაძის მეტად საინტერესო დახატული სახე, მსახიობი ოსაძის მიერ შექმნილი. უფრო კარგად აქვს ახადგამრდა ჩეჩისონის სეფისკვადრადეს ვადანყვავილი სპექტაკლი, სადაც ყველა მონაწილე კომპონენტი ერთ მთლიან ანსამბლშია მოყვებული.

ასევე კარგი შეფასება მისცა მან მ. გორის "ზიკოვების" დადგმას.

ჩვენ. მის. გიჟიმყრემა აღნიშნა მ. ქარუხნიშვილის მიერ დადგმული სპექტაკლის ჯ. პრისცილის " საუნჯე" მაღალი ჩეჩისონური კულტურა და შემსწრეებელთა ოსტატობა. აგრეთვე მიუთითა ყველაზე ნაკლებად მხარეებზე.

გორის თეატრს— განაყხად მის. გიჟიმყრემა უფრო ყველანიჭიერი ჩეჩისუნა მ. ქარუხნიშვილის, თ. თარულიას, ბეფისკვადრადისა და აბრამიშვილის სახით. მისასაღმებელია ის თაქტიკა, რომ ყველა შეთანხმებულად მუშაობენ და ამით ახალ-ახალ ვამარჯვებებს აღწევენ. მაღალი შეფასება მისცა მომხსენებელმა მ. ხენბეულიძის ივ. ოსაძის, გ. ყოყიშვილის, ად. კადანჯარიშვილის, ჩ. ყაბაძის, ვდ. ყხვარიაშვილის, ჩ. ორთქიფანიძისა და სხვა მსახიობთა მიერ შექმნილ მაღალმხატვრულ სახეებს. აღნიშნული მოხსენების ვარშემო ვაიმართა კამათი, რომელშიაც მონაწილეობა მიიღეს ამხანაგებმა: ვჩ. ნუყუზიძემ, გ. სულიაშვილმა, თვედორიძემ, რომლებმაც მრავალი საინტერესო შენიშვნები მისცეს თეატრს.

დასასრულ თეატრის მთავარმა ჩეჩისონმა მ. ქარუხნიშვილმა ვაიმართა შენიშვნები და მადლობა ვადანჯადა მაყურიებლებს და კამათში ვამოსულ ამხანაგებს.

როგორც სათვალვრო ხელმწიფების დარგში- თვალში, ისე ოპერაში და ავრეთვე კონსტრუქტორაში.

გარდა ამისა სესიის მონაწილეებმა დაათვალვირეს მახან-
 რ აძის სახელმწიფო თვალრის სპექტაკლები- გრ. ბერძენიშვილის
 "დენნამი ქანში" და ალ. კაქკაქიშვილის - "ამბავი ორი ბიქისა"
 აღნიშნული სპექტაკლების განშემო სესიის მონაწილეებმა თავიან-
 თი შენიშვნები და ამრები გაუზიარეს თვალრის კოლექციას.

სესიამ, რომელსაც ესწრებოდა თვალრის კოლექცივი,
 რაიონის კულტურის სახლებსა და სასოფლო კლებების თვითმოქმე-
 დი წრეების ხელმძღვანელები წარმაცვებით რიარა.

"ქართული თეატრი" — საბჭოთა თეატრალური
 ენციკლოპედიაში

თბილისში ჩამოვიდა დიდი საბჭოთა ენციკლოპედიის რედაქციის წარმომადგენელი აშხ. ო. ოლიღორი, რომელიც ეწვია თეატრალური სამოგადროებას და ვაშყნო საბჭოთა თეატრალური ენციკლოპედიაში "ქართული თეატრიზმი" მასალები მომზადების შესახებ.

აშხ. ოლიღორი აღნიშნავს, რომ 1958 წლიდან დიდი საბჭოთა ენციკლოპედიის გამომცემლობა ვამოსაყვამად ამზადებს თეატრალური ენციკლოპედიას სამ ცომად. პირველი ცომის გამოსვლა განმზახუნია მიმდინარე წლის დამდევამდე. აღნიშნულ ენციკლოპედიაში ერთ-ერთი თავი ედეთმობა ქართული თეატრს, რომლის მასალებიც უნდა მომზადდეს. აღნიშნულ მასალებში შევა, თეატრის ყველა წამყვანი მუშაკი-ჩეუისონი, მსახიობი, მხატვარი, რეჟინატორი, კომპონატორი, რამატურგი, კრიტიკოსი და თეატრმყოფე, აგრეთვე ქვეთავებო — ბენიკაობა, ყყენობა, აფსარუს თეატრი, უფრისყიზის თეატრი, თოჯინების ხარბური თეატრი, სოგოდა, ვანყხრომა, იპორომი, გეგუთის სასახლე, გაბაასება და სხვ. ქართული თეატრის შესახებ პერიოდული გამოყვამათა დასახელებანი.

ამასთან ეაკვაშპირიგბოთ საჭირო იქნება მასალები მომზადება იმ ვარაუდით, რომ "ა"-დან "ი"-მდე მომზადდეს 1958 წლის პირველი ივნისამდე.

აღნიშნულ მასალებს საქართველოს თეატრალური სამოგადროება

უკვეთს ავტორებს, ხოლო პონორარს აუნაზღაურებს თუთ ენციკლოპედიის რედაქცია.

აშხ. ოდიშორის მიერ წარმოდგენილი თვალწარღვი ენციკლოპედიის მოსათავსებელი ქანთველ მოღვაწეთა სია, ყხადია, ხრული არ არის, მასში ბვერი თვალწარღვი მოღვაწეა გამოსვფებული. ასევე არასწორად არის განაწილებული ამა თუ იმ მოღვაწეთა შესახებ დასაწერი მასალების წიშანთა რაოდენობა, დამახინჯებულია ბვერი მოღვაწის პიროფესიული მიმართულება. აშხ. ოდიშორის მიერ წარმოდგენილი სია დარჩება ძირითადში, ხოლო იგი უნდა შეგვსოს კომისიის ^{აშ} წევრნი. რომელიც გამომყოფილია თვალწარღვი საზოგადოების მიერ და აწარმოებს მუშაობას.

თვარდალური სანახაობათა ღებსიკონი

საქართველოს თვარდალური სამოკავლოება მიმდინარე წელს გამოს-
ყვამს თვარდალურ-სანახაობათა ცერმინების ღებსიკონს.

ცერმინების დასამუშავებლად თვარდალური სამოკავლოების მიერ
ჩამოყალიბებულ იქმნა სპეციალური კომისია, რომელშიაც შედიან:
ლინჯვისცები, ღივარაცოროები, ღრამაცურგები, თვარდალმყოფენი, რეჟი-
სორები, მუსიკათმყოფენი, ქონეოგრაფები და საყირკო ხელოვნების
მყოფენი.

კომისიამ დაამუშავა და დაამუსტრა 2500-მდე ცერმინი.

თვარდალური ხელოვნების, მუსიკალური და საყირკო ხელოვნებისა.

ამის ვარდა თვარდალურ სამოკავლოებას ვადანყვეცილი აქვს
ღებსიკონის გამოქვეყნების შემდეგ გამოსყვანს ამავე ცერმინების
ვანმარცვებთი ღებსიკონი, რომელშიაც მოყვმული იქნება თითოველი
ცერმინის წარმოშობისა და მნიშვნელობის ახსნა-ვანმარცვა.

შემოქმედებითი სალამოები

ადექსანდრე გომელაური

ადექსანდრე გომელაურმა სასყენო მოღვაწეობის 30 წლის მანძილზე შეცაბო მნიშვნელოვანი და ნაყოფიერი გზა განვლო. 1927 წლიდან თბილისის მუშათა თეატრში, მომანდმაყრიგებელთა თეატრში, ქუთაისის და ბორჯომის მანჯანშივილის სახელობის თეატრში განაგრძობს მუშაობას. ად. გომელაურმა ბევრი სიხარულის მომგვრელი სახე შექმნა მომანდ მაყრიგებელთა თეატრში, ბევრი მომანდეს ახლაც ახსოვს იგი ფრიც ბაუერის როლში, რობინ ჰუდში, პაიჯალაში და სხვა როლებში.

ად. გომელაურის ახასიათებს სყენური ბუნებრივობა, რის გამოც ვხვრნება სყენაზე აღადმართალი აღამიანების განსახიერება.

ად. გომელაურის, როგორც შემოქმედის და პიროფსიონალის შესანიშნავი ღირსება ის არის, რომ მის მიერ წარმატებით განსახიერებულ სახეებში არ იგრძნობა შედმეტი თეატრარობა, რომ ამით მაყრიგებელი შოატყუოს. იგი ნამდვილად ჭეშმარიელი მსახიობია. მის მიერ შექმნილი სახეები მუდამ ფრადმოვანია. მათში ყოველთვის იგრძნობა ყოყბალი აღამიანის გულისყვმა.

ად. გომელაურის თეატრალური ნათლობა ქუთაისიდან იწყება. აქ 1931-1932 წლებს სენონში წარმატებით განსახიერა შვიკვი, ყნობილი რეხი მწერლის იაროსლავ შაშვიკის სატრინურ კომედიაში " გუდავი ჯარისკაცი შვიკვი". გომელაური - შვიკვი დიდი მოწონებას იმსახურებდა უშუალოდით, მომიღრეობით, იუმორის ბუნებრივი

შეგრძნობით, განემოგებისა და მოქმედ პირთა მიმართ ყოყმანი და ფსიქოლოგიურად სწორი დამოკიდებულებებით მიიღობა, რაშიც გადაამწყვდელი და მნიშვნელოვანი დამსახურება მიუძღვის მთავარი გამოჩინების შემსრულებელს ალ. გომელაურს.

მინავალტფინოვანია ალ. გომელაურის შემოქმედება— დანუგბული შექსპირის სუღელი როდინიგოდან / ოფედო/, ილია ჭავჭავაძის " ოთარანთ ქვინიკის" — გიორგიმდე. მან ქანთუღ სყენამე განასახიყინა ასზე მფური ნამყვანი და სახასიათო-ეპინობური რილი. მან შეძლო ეშმაკი და გონებაშახილი შევიკის გვინდით ძლიყინად განესახიყინებინა ჟუქსავაღი და დამფრთხალი შაიყვი ა. საფრო-ნოვიის პიესაში " მისკოყური ხასიათი", რიგორყ მემოდ აღვნიშ-ნეთ, არა ნაკლები ძალით ავღენს ალ. გომელაური შავროსან აღა-მიანებს, რიმდენიყ თავიანთი ქყვიით აფაქიმებენ და აღამაზებენ ჩვენს ყხოვჩებას. ასეთია მისი ბუღალფური დავით ვ. ვაბ^ასკვირის " მათხულის დილაში". მალალი მონალური თვისებებით არის აღჭური-ვილი დავით^ა რიმდელმაც კარგად იყის სიმიანთლის ფასი, სძავს ბოროფება და თავის ვანშემო პქმნის კეთილშობილების, სისმეფავის ავუმსფეროს.

ალ. გომელაურის შემოქმედებაში სანიმუშოდ ითვლება მი-სი გიორგი " ჩავყხილი ხიღში". მავურიებელს ხიღლავდა ასე სამარ-თლიანი და უშუალობით წარმოდგენილი თავისი საყვანედი გმირის სასე. ამიყომ იყ, რიმ სახასიათო მსახიობმა ალ. გომელაურიმა შეძლო უნაკლოდ განესახიყინებინა ილია .: ჭავჭავაძის გიორგი,

ყოველგვარი გადაჭარბებისა და მაცდუნებელი "ღრამაცემის" გა-
 რეში, რომელიც ხშირად შეეძინა მათი გადაიზრდება.

სასყენო მოღვაწეობის გარდა ად. გომელაურის დიდი ღვანდი
 მიუძღვის ქართული საესტრადო ხელოვნების განვითარებაში. იგი
 ჩვენი ესტრადის ერთადერთი პიონერია. ქართველი მაცურებელი
 არასდროს არ დაივიწყებს ად. გომელაურისა და ილერიძის მიერ
 პაჭარა კახური თანდურებით დიდი ოსტრაცობით შესრულებულ ქართულ
 სიმღერებს და ... შაირებს, რომლებსაც მეცნიერად თვითონ
 ქმნიდნენ და ამუშავებდნენ ხარბურ მანერებზე.

ნიჭიერი შემოქმედი, საუკეთესო მეგობარი და მოქალაქე
 სამოგადროვრივ საქმეებშიც აქტიურია. იგი მრავალი წლის გან-
 მავლობაში რაიონული საბჭოს დეპუტაცია.

8 თებერვარს მარჯანიშვილის თეატრის კოლექციუმა და
 საქართველოს თეატრალური სამოგადროვამ აღნიშნა აღექსანდრი
 გომელაურის სასყენო მოღვაწეობის 30 წლისთავი.

"აღექსანდრი გომელაურის შემოქმედებითი გზა", -
 მოხსენება გააკეთა ღრამაცურგმა მიხ. ჯაფარიძემ. მარჯანიშვი-
 ლის თეატრის კოლექცივის სახელით მიულოცა - ვ. გომიძეძიცმა,
 საქართველოს თეატრალური სამოგადროვების სახელით - დ. ჩხვიძემ,
 რუსთაველის სახელობის თეატრის სახელით - თ. ბაქრაძემ, მუსიკა-
 ლური კომპოზიტორის სახელით - მსახიობთა ჯგუფმა, ახლო მეგობრებმა
 კ. კვანცვარიანმა და სხვ. მხატვრულ განყოფილებაში ად. გომე-

დაურის მონაწილეობით ჯათა მამებური იყო წანყვეფები შემდე-
გი პიესებოდან: გ. ნახუყნიშვილის "ნუნამური" - პირველი
მოქმედება ვ. ვა. ისქრიანს "გამაფხულის დილა" - პირველი მოქ-
მედება, იანოსდავ შაშვიკის "გუდადი ჯარისკაცი. შვიკის"
მესამე მოქმედება. დასახრუდ ად. გომედაურმა მადლობა ჯადაუხადა
და მსწრე სამოჯადობას, დაწესებულებების წარმომადგენლებს და
ამხანაგებს.

საკონცერტო განყოფილება. საღამოს პროგრამა მიჰყავდა-
სსრკ სახალხო არტისტის ვერიკო ანჯაფარიძეს.

აღიქსანდრი ახმეტელი

/ მოგონება /

ყოველთვის დიდი სიყვარულით უიგონებ იმ წანსუდ დროს, როდესაც ჩვენი ჯგუფის კოლეგები მუშაობდა ისეთ გამომჩინილ რეჟისორთან, როგორც იყო სანდრო ახმეტელი.

ყოველი ჩვენთაგანი ვიძნობდა ურთიერთშორის ნამდვილად ამიანური-მეგობრულ დამოკიდებულებას. უნებლიეთ მაგონდება ისეთი მომენტები, როდესაც ჩვენი კოლეგების წევრთაგანი, თუ რომელიმე ავად გახდებოდა, სანდრო ახმეტელი რეჟისორის დროს ალღევდებოდა მოგვმართადა დასს და ვეფცყოდა: " ჩვენი ამხანაგი ავადაა და ჩვენ ვადებური ვართ ყოველი ღონე ვიხმართ ავადმყოფ მგომართობა შეუმსუბუქოთ!". კოლეგები მღელვანებით ისმენდა ამხ. ს. ახმეტელის განცხადებას. დაუყოვნებლივ ვამოყოფდნენ იმ მსახიობებს, რომლებიც პიესაში დაკავებული არ იყვნენ და გამუდმებით მონიჭებდნენ ავადმყოფთან. ყოველი ჩვენთაგანი ყელილობდა ნამდვილი ადამიანური, მეგობრული დამოკიდებულებით შეუმსუბუქებინა ავადმყოფის მგომართობა.

ამავე დროს, იმდენად ვაჯახებური ვიცავით მუშაობით, რომ სხულებით ვერ ვიძნობდით დალილობას. თვითველი ჩვენთაგანი,

დიდ სიხანურს განიყდოდა, ყველა ვაბრწყინებული თვალეტი და მომღიმიანი სახე ჰქონდა. აი ასე განავრცობდნენ მუშაობას.

დაუფინყარი იყენი მუშაობის ეს პერიოდი. თვალრში მემოქმედებითი კოყონი ვუბვუბვდა, მთელ კოდეცტივს აკვამინებდა დიდი სიყვანური იყენი ეროვნული ხელმეწევისადმი. მართალია ისიყი, რომ იყენ ხშირად მოკვითხრობდნენ იყენს ნაკლვანებებზე, ჟონმალბმზე და სხვა, მაგრამ იმ პერიოდში არყ ენათ თვალრი არ იყო დაზღვეული ასეთი შეყლომებისაგან. ნათელ მხარეს ყოველთვის ჩინილი ახდაეს, ამისათვის საჭირო იყო, რომ თვალრი ამ უკლვანებისაგან ვანთავისუფლებულიყო.

ს. ახმეციელი დიდ ყურადღებას აქყევდა ჩილმს და მსახიობებისაგან ყოველთვის მთელი თავისი შესაძლებლობით დაქვემდებარებობდნენ ჩეჟისონის სურვილს. ჩოდესაჟ პიესის ჩილმი მიკვებული იქნებოდა, ამის შემდეგ შესაძლებლობა ეძლეოდა მწავალჟროვანი სყენური ჟონმის მიყემის. ს. ახმეციელის მიერ ვანხონყიელებული სპეციალები მართლ სმენისათვის კი არ იყო ვამიზნული, არამედ მსახიობებთან ენთად მავურიებლები ვანიყდობდნენ ყველაჟრის ჩაყ სყენაზე ხეებოდა.

მინდა ვავიხსენო მოსკოვში იყენი თვალრის ვასტროლები,

მაყურებლებზე ისეთ ემოციანაღერ ნივთსადაც ახდენენ, რომ დიდ
ვანყვიანობას იწვევდა ჩვენში. დაუსრულებელი აპოლონისმუნებები
პიესების მსჯელობის დროს მაყურებლები დაუსრულებლივ ვიძინა-
რებდნენ თავიანთ შთაბეჭდილებებს და გვეუბნებოდნენ: " ჩვენ
ქანთული ვნა არ ვიყით, არ ვვებსის, მაგრამ ყველაფერი ვასა-
გებია რაყ სყენაზე ხდებამ".

ალფაყებური აღმოჩნდა ჩვენთან კულისებში სამსაყვრო
თეატრის ყნობილი მსახიობი ლუქსკი, მოგვიღოყა გამანჯვება და
თან დასძინა: " აი ეს არის რასაყ სჭანისდავსკი ეძიებდა და
რისთვისაყ უნდა მითღნია ხელოვნებაში". ბევრისაგან ვვებსმოდა
ქება და ჩვენი სვექტაყლების მოწონება, რომლებიყ ვარჯად ერკვეოდ-
ნენ ხელოვნებაში.

მართაყ, ამ თვალსაჩინო შემოქმედეს, როგორიყ იყო ს.
ახმეყვილი შეეძლო რუსთაყელის თეატრის კოლექტივში შეექმნა ნამ-
დვილი შემოქმედებითი ატმოსფერო, სიხარულს ყვედა ვგრიძნობ-
ლით, - რომ თეატრის ყოველ მუშაყს, უნდა უყვარდეს თეატრი.
თეატრის სიყვარული აღაყრათვანებს მუშაობის დროს მსახიობს.

ახმეტელთან ჩვენს მუშაობის პერიოდი იყო დიდად ნა-
 ყოფიერი. ყოველ მის სიტყვაში იგრძნობოდა უსამ-
 ლერო სიყვარული იმ დიდი კულტურული საქმისადმი, რომლის
 ჩვენ ვიყავით მონაწილეები. ს. ახმეტელი მუშაო-
 ბის დროს ყოველთვის აღვზინებულნი იყო შემოქმედების ყველა
 და ჩვენც აღვვაფრთოვანებდა მისი დაუშინებელი ენერჯია.

თბილისის 1500 წლისთავი

ღვგენდარულია თბილისის ისტორია, ისე, როგორც ღვგენდარულია ქართველი ხალხის ისტორია. ჩვენი ხალხი და მისი საყვარელი თბილისი მნახველია მრავალი გაუგონარი და შეუძრეველი მებრძოლებსა - მრავალი სისხლისღვრისა. ყველა ჯუღის ურდოები და დამპყრობნი თავიანთი ხმის ძაღას თბილისში სინჯაღდენენ და სწორედ აქ იმსხვერდოა შათი მამაყობისა და ვაჟკაცობის ძაღა.

1500 წლის განმავლობაში თბილისი ოყდაღქვსაღინ იქნა აოხრებული და განადგურებული, ბინანტოეღებოს, ხამარებოს, არაბებოს, მოწლოებოს, სპარსეღებოს, თურქებოსა და სხვებოს შიღინ, მაგრამ მას თაღისი ეროღნული მეღობა და კუღტურა ისტორიის წინაშე მაინც არ დაუკარგავს.

ინეინეობოდა ეიღი თურსეღები ღიღვინაღტურისა და ისტორიისა, ბეჭა და ბეშქენ ოპინარნი, დავითი და თამარნი, რუსთავეღი და ჯსნის ხეღობაში ღრმა ფიქრებით მიმავალი მოხუცი პაღვარა
... - აი ქართვეღი ხალხი და მისი უჭკნობი ისტორია.

მოიგონეთ ვაჟკაცი კახელის ვაჟკაცური ნათქვამი: " რას მი-
ყურებ უგუნურო, ანშეშეგენის ღმისა ბადე, შეგონკილი ცყვე
ჯახლავარ ამხსენი და გამოყადე". და ეს ვაჟკაცები ღღეს
ყველა ახსნილია და მღერთან ბრძოლაში წაყადი და გამოყდილნი.

ღამაშია ღღეს ჩვენი თბილისი, თავისი მინავლსართუ-
ლიანი სახედვით, ღამაში ხეივნებით, კუდუქრისა და დასვე-
ნების შარკებით, ვდექროსადგუნებით, ცნამვაი-ცნოდეიბუსე-
ბის გზებით დაშრავალი სამეყნიერო-საკვდეო დაწესებუ-
დეებით.

თვაცრადური სამოჯადოება ეშმადება ამ დიდი ისტორიუ-
ლი თარიღის აღსანიშნავად, მოიწვევს სამეყნიერო ხესიებს, სა-
დაყ წაკითხული იქნება მოხსენებები თბილისის 1500 წლისთავის
აღსანიშნავად. მხყოვანი მწერალი და სამოჯადო მოღვაწე, შადვა
დადიანი ჩადება შადქრობაში დრამატურგებთან, რომელიც მან
თვაცრადური სამოჯადოებაში წამოიწყო - დრამატურგებმა
კოდექტიურად დასწერონ პიესა - თბილისის ეპოპია.

ვ. ვიშნევსკის " ოპტიმისტური ცნაგვები "

რუსთაველის თეატრში

როცა უკვირდები რუსთაველის თეატრის ისტორიას, ამჩნევ, რომ რუსთაველ^{იც}თან შემოქმედებითი ცნაგვიანობა: კლასიკა, რუსული საბჭოთა დრამატურგია და ეროვნული რეპერტუარი. შექსპირი და შილერი, დავიდნიოვი და სტოპანოვი, შანშინაშვილის " ანთონი ", დავიანის " თეთრედი ", კლიაშვილის " გმინთა თაობა ". ამ სამი ნაკადის მთლიანობას საერთო მნიშვნელობა რომანტიკული მიმართულება ქმნის.

ამიტომ ამ თეატრის სყენაზე, რომლის მიმართულებას, სხვათა შორის, აპირებდნენ ისეთი სპექტაკლები, როგორც იყო " რღვევა " და " ინტენჯენცია ", ვიშნევსკის მნიშვნელოვანი " ოპტიმისტური ცნაგვიანობის " დადგმა საყვარელი კანონიერია. ამასთანავე ამ თეატრმა კიდევ ერთხელ მოგვაგონა უბრალო: მაგრამ რატომღაც მოგახერ მივინწყებულ ქმედებებს, — თეატრის წარმართვა ბევრად არის დამოკიდებული იმაზე, თუ ხელმძღვანელობა, ყოველ ყარველ შემთხვევაში, რამდენად უნებს ანვარიშს შემოქმედებითი კლდეცხვის ინტენჯენციალური სახისა და ცნაგვიანობის შენარჩუნებას.

და აი თითქმის არც თუ სყვნაზი, ანამდე ვემის იმავი ბაქანში, სადაც იღვა ვღვუჯა ღონთქიდანობის გოღუნი, შემოაბიჯა თვა-
 ცრის ცრადიციების საჯუშაგომე შემომღვარმა ახალმა ყვადამ-
 სერგო მათანობის აღქსეიმი. რამდენად მოიპოვეს თვაცრის
 ახალმა ძადებმა ამ საჯუშავოს რაბარების უფლება? საკითხავი
 აი ეს არის.

რით განიჩინებდა რუსთაველი⁹⁰ "რღვევა" მუხეხავად
 იმისა, რომ რუსთაველის თვაცრისათვის, როგორც ნაციონალური
 კოდექსისათვის, რუსული სინამდვილის სპეციფიკურობის გა-
 მოყვამა დამაცვებთს სიძნედეებს ქმნიდა, თვაცრმა ვანსაკუთ-
 რებთ მკაფიოდ ამოიკითხა ადამიანების ხასიათებში რაქსო-
 ვილი რევოლუციური სულისკვეთება. თვაცრის ასეთი მიღვამა
 ანა თუ ამართლებდა რაგინოვლის პიესის დიდვამს ქართული
 თვაცრის სყვნაზი, ანამდე გვას უხსნიდა სახელოვანი ცრა-
 დიციების განვითარებას.

ქართული თვაცრის ინცერესები განუყოფელია რუსეთის
 მუშათა კლასის ინცერესებისაგან- წერდა მარჯანიშვილი. ქარ-
 თვერმა მსახიობებმა სანდრო ახმეფელის ხედმძღვანელობით
 ისეთი სპექტაკლი შექმნეს, რომელიც შემოხსენებუდი აზრის
 ცრადე შთამბეჭდავ თვაცრადური გამობაცრეებად იქცა.

უკანასკნელი ხანებში ჩვენნი რეჟისურა, სტანისლავსკის სისტემის დაუფრებლად გასაყვებელი, იკონყვებდა, რომ ახალ მე-მომქმედებლად ძიებათა გზა უნაყოფად ნაყოფნადური თვარში მექმნილი სრადიციების გამყოფების გარეშე. ამ სრადიციების გათვარისწინების მაგალითებს არყ ისე ხშირად ვხვდებლად ჩვენნი რეჟისურის პრაქტიკაში და ამიტომ არჩილ ჩხანსვიშვილის ახალი ნამუშევარი ამ მხრივ დინსაყურადღებლად.

"სპეციმისტური სრადიციის" დაგმაში გამყოფნენ კოდექსის მეომქმედებლად სახის ნიშნები. თვარის სრადიცია უპირველესად ყოვლისა რეჟისორული ჩანაფიქრის პრასტიკურად მე-ცყვილ ფორმაში შეიყნობა.

სპექტაკლი რეჟისორის მიერ ვადანყვარვილია, როგორყ მემღვაურთა პირველი პოლკის გმირული გზა. საიდანაყ შუაგულ სიღრმედან მოჩანს დაშვებული შარავზის გიგანსური დენსის პერსპექტივა.

აი, იხურება უკანასკნელი ფარდა, ვაპერდინენი ვან-ვრით პარტოს, ვამოციხართ ვარეთ და ვრძნობთ, რომ ჩალაყ მოგყვებათ თან, ჩალაყ აკრიაცვებელი მოცივის მსგავსი. მთელი სპექტაკლის მანძილმე ხმლის ბასრი პირიკით იჭრება მაყურე-ბლის ფსიქიკაში რეკლუყიის გმირთა გზის უსასრულე ბოლი და მხოლოდ ახლა ამჩნევთ ჩაოდენ შთამბეჭდავი აღმოჩნდა რეჟისორული ჩანაფიქრის პრასტიკური ვამობაცვრეება. ამ მხრივ სპექ-

ცაკელი მკვთონად გამოიჩინება. ჩხანციშვილის წამუშევარში წაბლად იკრძნობა რეჟისორის დანიშნულებას არსებითი მხარე-თვალწარღერი სანახაობის ორიგინალური უნარი.

მიუხედავად რეჟისორული წამუშევრის უწყუარი ღონისებრისა, სპექტაკლი ფრთხვანად სცავციკურია.

სიუჟეტის საკვანძო მომენტებს აკლია ისეთი დამუშავება, რომელიც მოქმედების დინებას გაყოლებით უფრო დაძაბულს გაბდობა.

სპექტაკლის მსვდელბის დროს წამყვანთა აქა-იქ გამოჩენა სცავციურბის შთაბეჭდილებას მაინც არ არღვევს. წამყვანი თბრობის საშუალებით უნდა გვიადვილებდნენ საფრთხ აცმობფეროს აღქმას და არა მუნგში გვეყმობდნენ პარიფრში მსბდომ მაცურებლებს.

მოულოდნელობა უნდა ახასიათებდეს ამბის ვანვითარებას და არა მთბრობების ქყვას.

ყნობილია, თუ რაოდენი მნიშვნელობა აქვს თვალწარღერი ფორმის მთლიანობას, მაგრამ სპექტაკლის უშუალო ემოციურობა ყალკველი მომენტების რითმული სხვადასხვანაირბობისაგან იბადება. მთელი მოქმედების მანძილზე სპექტაკლის შინაგანი ცემპინაფრია არსებობს ყვრილებებს არ განიყდის. ისეთ პიესებში სარაც "საბებრისწერო მომენტებს" თან სდევს ამბის მოულოდნელი შებობრუნება, რომელიც თავის მბრივ ახად, სრულიად განსხვავებულ რეაქციას იწვევს, მოვდენათა ყოველი ახალი საფებური

მოქმედების სათანადო ჩითმით უნდა იყოს გამოყოფილი. სწორედ ჩითმის ამ საფეხურებისაგან შედგება მთელი ცნალებილის ა. შვე-
როკუელი მარშის ბელონა.

ვიშნევსკის იდეაა გვიჩვენოს ადამიანები, რომელთა სისხლით მოპოვებულია ჩვენი სინამდვილე, მოგვაგონოს თუ რაში ხედავენ ჩველსუიის გმირები სიყმსხლისა და სიკვდილის აშრის. ჩოგონს უკვე აღვნიშნეთ, ჩვეისონმა ავტორის საერთო იდეას პრასტოურად შეფყვადი თონმა შეუსაფყვისა. მაგრამ ჩვეისონმა ამით პიესის მბოლოდ ერთი მხარე გამოხატა.

ცნობებიაში პარალელურად ვითარდება ანანაკლები მნიშვნელობის მქონე მოქმედების მეორე ხაზი-ბნძოდა ჩამშის შიგნითა ძალების შორის. რომელ პარცლას გაჰყვება ჩამში? ვის ჩაუდგება სამსახურში? ვისი დროშის ქვეშ იბნძოლებს? კომუნისმში თუ ანარქისმს?

ავტორი ანარქისმსთან აღვირახსნილ ბნძოს შეგნებულად უპირისპირებს ჩამშის პარცლურ უმყირესობას, ურთოერთ დაპირისპირებულ ძალების ამგვარი პრამონიის შედეგად მოქმედება უაღრესად დაძაბული ხდება. მაყურებლის ინტერესის გამახვილება და მოკიდებულა იმაზე, თუ თვალი, და პირველ ჩიგში ჩვეისონი, ჩა საშუალებით გვიჩვენებს იმ მოვლენათა თანდათანობას,

რის შედეგადაც ანარქისტთა განმგებლობის ქვეშ მოქცეული რაბ-
 ში პირველ რიგშია უძლიერესად განდობილი.

პიესაში ასახული მოვლენები რძელ ვითარებებთან სასურვე-
 ლი მიმართულებით. პიესის გმირი, პარტიის დაჯარების შემსრუ-
 ლებელი კომისარი ქალი, კრიტიკული, საქმისათვის კვალასტრირა-
 ლი მომენტების მთელი ჯაჭვის უშუალო მონაწილე ხდება.

სანამ ფინალურ სცენაში საბეჭდო გამომწყობილი პოლი-
 მაყურებლის წინაშე ტრიუმფალური მარშით გაივლიდეს, ბედის
 სასწორის ისინი მრავალჯერ ვეცდები მიმართულება.

ვიშნევსკი აღაშინათა ბედი-იღბალს სწორხაზოვნად არ გვი-
 გვიხატავს. რუსთაველიც სპეციალური ისეთ შთაბეჭდილებას
 ტოვებს, თითქმის რეჟისორის ავტორის ამ თავისებურებისათვის
 ნაკლები ყურადღება მიუქცევია. ამას გვაფიქრებინებს ის სის-
 წინაფე, რა სისწინაფითაც ეს მარტოხედა კომისარი - ქალი მის-
 დამი უნდოდა, ცინიკურად და აშკარად მტრულად განწყობილი აღა-
 შინების მზრუნველი ხდება. კომისარის გამომჩენისთანავე მას-
 სე თავდასხმულ ანარქისტს^{ის} მკვლელმა მხოლდ პირველი ნა-
 ბიჯი რაშმის დამორჩილების რთვ პირობებში. სპეციალის მი-
 ხედვით კი კომისარი თავის პირველი გაბედული მოქმედებით გა-
 ყილებით უფრო დიდ ეფექტს აღწევს და თავის საზოგადო მიზანს
 საგრძნობლად უახლოვდება. სინამდვილეში კი მიზანი ჯერ კიდევ

ძალიან შორსაა. მღვრიი კი არ დაჟინება, მან ცაქცოკა შეყვალა. ანარქისებთა მეთაურნი ახლა კომისარ-კომუნისტის გარემოზირებას ყდოლობენ. სპექტაკლში უფრო მეტად უნდა იგონდობოდეს, რომ კომისარის თავერან მოყიდების მიზნით მიმართული ოონის რაფრა-ვეების შემდეგ, მოწინააღმდეგეებმა ახალ ხერხს ახალი ძალით მი-მართეს. ვინაიერან სპექტაკლის ამ სყენაში შინაგანი რიცმი ერთგვარად მოშვებულია, თუმცა კი ვხედავთ, რომ მღრები ახალ ხრიკს მიმართავენ, მაგრამ ამასთანავე რანს, რომ წინა სყენა-ში კომისარის ხელით ნახრობა ცყვრამ მოწინააღმდეგეთა ბანაკის ბრძოლის უნარიანობა საგონდობლად მოაღუნა. სინამდვილეში კი პირიქით უნდა ყოფილიყო. გარეგნულად სახეშეყვრილი კონფლიქ-ტი შინაგან გამწვავების ახალ ფაზას აღწევს.

პიესის თითქმის მთელი მანძილზე კომისარის ყოველი ნა-ბ ოქი ანარქისებების საპალოო მანვერს ეჭახება. სწორედ ამ სა-პასუხო ქმედობათა შინაგანი ძალა სპექტაკლში ნაკლებად იგ-ონდობა. საინტერესოა, რომ ავტორი ვიხადავს ისეთ სყენებსაყ, სადაყ ანარქისებები თითქმის უშუალოდ კომისარის წინააღმდეგ არ მოქმედებენ.

როყა უკვირდები ამ სყენების შინაარსს, იმ დასკვნამდე

მივიხან, რომ სწორედ ასეთ სყენებში განსაკუთრებით მკა-
ფიოდ იხადება ანარქიზმის სურისრამდგმელთა ვენაგური ბუნება.

ჩა ამოქმედებთ ანარქსიციებს, ჩოყა ისინი შემღვაურისა და
მობუყ დედაკაყს ვრთმანეთის მიყორებოთ ზღვაში გადარსჯრინან?
მზოროდ და მზოროდ საკუთარი თავგასურლობა, თუ ჩინიე უფრო არსე-
შითი, უფრო უშუალო მიბებნი?

ანარქსიციები ყდირლობენ შინაჩრუნონ მთელ ჩამმეე ხელ-
მძღვანელობის უფლება. ისინი ეძებენ შემთხვევას, ჩათა ვააბა-
თილო⁵ კომისრის ავჯრონიცივი, ყვავას წინაშე გამომამუღვაენონ სა-
კუთარი მუშის ძალა, განამჯკიჭონ ჩამმში მათდაში უსი-
ცყვო მორჩილების შეგნება. სწორედ თავისი ^{შინყვილი} ავჯრონი-
ცივის შესანარჩუნებლად ანარქსიკთა მეთაურნი გაითამაშებენ
უდანაშაულო შემღვაურისა და მობუყი დედაკაყის გასამართლების
კომედიას. ამ სყენის ძირითადი მოცივი სპეექტაკლში მიჩქმალუღია
და ამიჯომ იგი სიუჟეტთან ნაკლებად დაკავშირებული გვეჩვენე-
ბა. ანარქსიკთა თარდაში ვრთგვანი აღმავალი ხამით ვითარებბა.
ისინი საკუთარი თავგასურლობით იმდენად შორს იჭრებინან, რომ
პორკის ახად მეთაურს : დასახვჩრეცად გაიყვანენ.

ჩას ვრჩინან ძველი ფლოვის ამ ნაყად . რთიყენს, რომდე-
მაყ წინადლოთ ბჩმლის ველმე პინადი მავალითით დაამჯკიყა სა-

მშობლსადმი ერთგულება. სწორედ იმიტომ, რომ ძველი ოფიცერი
 საქმის ერთგული და პარტიისათვის სასარგებლო აღმოჩნდა, ანარ-
 ქისცეები გრძნობენ რომ კომისიის მხარში ამომდგარი ყოველი
 ახალი ადამიანი ანარქისტთა მომხრეთათვის ყუდ მაგალითს იძლევა.
 აღვირახსნილი ბრბო შეყვებაზე გადმოდის. დიახ ისინი ცხოვრებას
 გამოასარებენ პაციოსან, მაგრამ მათთვის არახერსაყრედ, ზამ-
 ზედრო სპეციალიზცს. ეს მომენცი ანარქისტთა თავგასულობის
 ბეიშია. სპეციალში კი ამ დროს რალაყ პანაშვიდური გან-
 წყოზილებაა შექმნილი. სიკვდილს მოძალადეთა მსხვერპლი დეი-
 ცუნანცი ბერინგი კი არ ელოდება, არამედ თვით მოძალადენი ელიან
 საკუთარ დღეთა აღსასრულს. რამდენად მოიგებდა სპეციაკი,
 რომ ერთმანეთის მომდევნო სყენების შინაგანი მაჯისყემა გან-
 სხვავებულიყო. აი, ანარქისტების მოთავე კომისარში გამარჯვე-
 ზ ას ბეიშობს და რამდენიმე წუთის შემდეგ კომისიის ბრძანებთ-
 ვი იგი დასახვრეცად გაჰყავთ.

გაეცხსენთ მოვლენათა თანამიმდევრობა. კომისარი სუდ
 რამოდენიმე კაყისაგან შემდგარი პარტიული ჯგუფის სასწრაფო კრე-
 შ ას იწვევს. პარტიულთა მოქმედება გადაუდებელია. შემოდიის ადექ-
 სეი. მას აგრძნობიწებენ, რომ აქ იგი ბედმეცია. შინაგნად შეუ-

მოქმედებდა ყვარულ ეპიმორეზათ არის დაყოფილი და მათ შორის არსებული შუალედების გაუთვადისწინებლობა მით უფრო საგრძნობი ხდება. პირველსა და მეორე მოქმედების შორის რამდენიმე თონსზე გადასვლის ეპიმორეზა ჩანს. მეორე მოქმედების დასაწყისში კომისიანს ბრძოლის შემდეგ ვხედავთ, მაგრამ ვერ ვხედავთ წინა მოვლენის კვარს. სხენამდე საავანკო პირობებია შექმნილი და, რაც მთავარია, თვით შემსწრეებელი თავს ავანკოზე გრძნობს. ვანა ამ თონიკურად სახეობით დასვენებულ ადამიანს უძირო ლამის ან და ახლად გამოვლილი ბრძოლის რამდენიმე ნიშანი ვხედავთ?

ხსენებულ სხენას რეჟისორი უ უსიყვრო მოქმედებით იწყებს. კომისიანი მინამე დაჯარნილი ბლარეს თონბილად იწყებს, მოვლენისგან და კვლავ ბუფეში მოათავსებს. შეხედეთ, გვეუბნება რეჟისორი - ამ ბრძოლა გამოვლილი ადამიანს სულაც არ დაუკარგავს ქარის აღენსიანობის სითბო. თავისთავად რეჟისორის მისწინაფება ხასიათის მრავალწინაგოვანობის გარემოსაყვამდე მისასაღებებელია. მაგრამ ამ შემთხვევაში რეჟისორმა სათანადოდ არ შეაფასა ავტორის მიერ მოყვანილი ვითარება. მან ანგარიში არ გაუწია იმას, რომ თვით ავტორმა უკვე იმხრეა, რათა კომისიანი ადამიანური თვისებებს მოკლებულ სქემად არ ქვეყნიყო. კომისიანი უკანასკნელ ძაღს იკრიფს, რათა ყველაფერს გაუძღოს და ანაგითარ შემთხვევაში არ მოყვდეს დაჯარების შესწრეებაში. ვანა ასეთ განსხვავებით შევერძობილი ადამიანს ჩიცვის მოვლა-პაფრონობისათვის ვყვება? რეჟისორის მიერ ნარევენები ეპიმორეზა მელად სენსიტივულური

რომ არ იყოს, იგი კომისიის შინაგან ბუნებას არ ამდებინებს, ხოლო წერილის სყენას შემოქმედების ძალას უკარგავს. ამ ქალის აღამიანურობა იმაში კი არ იხატება, რომ იგი მინაშე დაჯან-
 დნილ ბლანცს მიეშველება, მას თვითონ აქვს საშველად საქმე და კომისიის მოვალეობა კი ამის ამკარად გამომქლავების უფლებას არ აძლევს. აი, მდგომარეობისა და აღამიანის შესაძლებლობათა შეჯახების დრამატისმი, რომელიც წერილის სყენაში ჩეჭისონმა და მსახიობს უნდა გადმოეყათ.

შეიძლება თუ არა ჩეჭისონი უკანაგონაში ჩაიშვებინა? ეს შესაძლებელი გახდება თუ კი თვითვე უკანაგონი სხვაგვარად გამოყენებულიყო. სახელობრი, თუ კი მაყურებელი ჯერ დაინახავდა ისეთ აღამიანს, რომელიც საკუთარ დაღლილობას ეზიჰვის და მხოლოდ ამის შემდეგ ბუდობან გადმოვან-
 დნილ ბლანცს შეამჩნევდა, მაშინ მაყურებელიც გაიფიქრებდა: ღამის ბრძოლით მოქანყურს გულმა ვერ გაუძლო, რომ ამ მანია უმადრონო არსებას არ მიშველებოდათ. ამ შემთხვევაში შესაძლოა სყენაში ახალი ნიუანსი დაბადებულიყო. მაგრამ უნაიდან მაყურებელი ჯერ ხედავს უკანაგონს ვამოძინებულ აღამიანს, რომელსაც არსად ეჩქარება და ბლანცის აღენსისათვის სყალია, მოქმედება არასწორ

კამერტონში იწყება. ჩანს ჩეჩოსონში ძირითადი ყურადღება სპექტრალის საერთო მონახამბე ვარაიდანა. ამ მხრივ ჩეჩოსონს დიდი დახმარება გაუწია შესანიშნავმა მხატვარმა.

ყარკეული სყენების დაუმუშავებლობის გამო სპექტრალის ემოციურობის ძალა დააკრდა. - მიუხედავად ამისა, სპექტრალის საერთო ფორმის ჩამოყალიბებაში ახალი ძალით გამოვლინდა ჩხარციშვილის უცუვარი ჩეჩოსონური აღღო. ამას აღასტურებს ის კონცეფციები, რომელიც ჩეჩოსონში შეივანა პიესაში. მეორე მოქმედების ფინალში ავტორის ჩემანკა მიუთითებს სმენამე მდგარი პოლკი მწყობრი ნა^აოჯით ვადის.

სპექტრალის ფანდრის პოლკის საბეიშო მარშით მთავრდება. ამ ორი ერთმანეთის მომდევნო მოქმედების ფინალების ჩიქმული მსგავსება ვაბათილდება სპექტრალის ბოლო წერილის შთაბეჭდილებიანობას. ჩეჩოსონი შეგნებულად არ ასრულებს პიესის შუა ნაწილში მოყვმულ მითითებას, რათა პოლკის მწყობრი მარშის ჩვენება მხოლოდ სპექტრალის დასაწყისსა და ბოლოში ნაჩოგვენა ერთ მთლიან ჩანჩოს უქმნის. ჩოგონის უკვე აღვნიშნეთ, სპექტრალში ნათლადაა მოყვმული ჩეჩოსონური ვადანყვავის მკვთარი კონცურნი, მაგრამ სპექტრალი ვადიდებია მოგვბდა, რომ ყარკეული სყენებში

ჩაქსოვილი ამრის უფრო ღრმად ვაშუქების შედეგად, ჩველსონს მოქმედების დეჰალევი სრულად ვაშოგძინა. ჩველსონურ მუშაობის ამ ნაკლვანებამ ვანსაკუთრებით პირველი მოქმედების თინა-ღსე იმოქმედა.

დუკვირით ამ სყენის შინაანსს. ჩაშდეღმა ბრძოლის ვდმე ვასელის წინ ვაშოსათხმვანი მოწყობა მოთხმვეს, და აი თითქოს ყველანი საერთო ყვევაში ებმევიან, მაგნიამ ამ ადამიანების ყვევა სულამ არ უნდა ვვავეს ოსეთს, ჩოვონიყ საქვიტო მ მაკივის ვარშემო იმხითება ხოლმეს აქ, საბჭედოჭრ, ყვევა კი არ უნდა იყოს, არამედ საყვევაო მუსიკის თონმე ნარევენები ვალთხმ-ევა მოახთან, ახლობეგთან, საკუთარ მიწა-წყალთან ბრძოლაში მიმაველ ადამიანებისა. ვინ იყის, ჩოღელი: მათვანი უკანასკნელად ებუყვება თავის ყოღს, თავის საჭრთოს, თავის შემოწიღო კახპას. ყველაფერი ამ სყენაში: ვუღისჯვიკილიყ, ყრეწედვიკ, სიხარბე ბენიყრება მოწყურეგული ადამიანისა, თავდავინყვება, ყველაფერი, ვარდა დევერცისღენცისა. სვექვაკლის ეს ადვილი იმევენად ამოვანდნილია წრალედილის საერთო წრნარობიდან, რომ იღი არა მარცო მაყურებღებმა, არამედ ჩეყენმენცებამყ კი შვამჩნიეს. ჩამ უფრო ღაკონიურადაა ვადანყვეცილი სვექვაკლი, მით უფრო შვსამჩნევა. ბღება თვითველი დეჰალი.

სპექტაკლისადმი მიძღვნილ რეცენზიებში აღნიშნულია, რომ მო-
 ვიდრე სყენები სიმბოლური გამოხატულების სიმბოლოდ რქანა.
 ამასთანავე ერთად და იმავე სყენის სხვადასხვა გააზრებაა მო-
 ცემული. ერთმა რეცენზენტმა ერთ-ერთ სურათს დაარქვა - "ჩიხი",
 ხოლო მეორემ ამავე სყენას წანჯრის გზა უწოდა.

შეუძრებელია, რომ ერთ-ერთ მთლიან სიმბოლურ
 გამოხატულების მქონე სურათმა მაყურებლის აღქმაში ასეთი სხვა-
 დასხვაობა გამოიწვიოს. ეს იმით აიხსნება, რომ რეჟისორმა ამ
 სყენის ვადანწყვეტაში არ დაიყვანა აუცილებელი კანონზომიერება.
 აქ კი საჭიროა, რომ დიანდრას დაბოლოება ჩიხის სიმბოლოდ
 იქყეს, მაშინ მოქმედ პირებს ვარემოსადმი შესაბამისი დამო-
 კიდებულების გამოქვეყნება მართებთ. ჩიხიდან მხოლოდ ერთი
 გამოსავალი არსებობს. ხსენებულ სყენაში ეს არსებობა და აქედან
 არ არის. მოქმედ პირთა შესვლა-გამოსვლა რამოდენიმე მიმართუ-
 ლებით წარმოებს და ამიტომ ჩიხის შთაბეჭდილება ირთვება.

სუმბათაშვილის წამუშევარი არა მარტო არსებითად
 მნიშვნელოვანია, იგი მხატვრის შემოქმედებითი ძიებათა ახალ
 საფეხურს წარმოადგენს. ჩვენი სურვილია მხატვარი მეტი ყურად-
 ლება დაამახვილოს ჩამოშლუბის თანაფარობაზე მიზანსყენე-
 ბის მეტად ვამოკვთისათვის.

ისეთ პიესაში, სადაც სყენაზე მოქმედებენ მემღვაურნი, ჯანსაღნი, ე.ი. ვარკვეულ ფორმაში ვამოწყობილი მასსა, ამოყანის სისრულე მხატვრისაგან სპეციალურ ყურადღებას მოითხოვს. კომისარი და სხვა მოქმედნი ჩაყმედობის ფრთა მსჯავსების გამომდინარე ითქვიფებთან მასაში რომ მიმანსყენების შინაგანი დინამიურობა ნაკლებად შეიკრიძნობა. ა.შ. თუ კი შავ ტანისამოსში ჩაყმედნი კომისარი კულმინაციურ მომენტებში მემღვაურთა ღრუხ-თეთრ მოღებთან პერანგების ფრთა დაჯენახ: ჩქოსორის მიერ კარვად მონახული მიმანსყენა უფრო მოიკვება. თუმცა მხატვარი მემღვაურებს ჩაყმედობის ყაღვურ დეკორატივ ერთმანეთთან ანსხვავებს სუბტელური ხასიათის მომენტები უფრო მეტად უნდა ვაფთხაღისწინებო.

ამ წერილში ჩვენ ძირითადად ჩქოსორის ნამუშევრის ვანხილვა დავისახეთ და ყაღვურ შემსრულებლებს ან ვებებოთ. ჩატომ? პირველ ყოვლისა იმიტომ, რომ აქტივობა ნამუშევრის ობიექტური შეფასების შესაძლებლობა უკით ჩქოსორმა ან მოგვყა.

ჩოყა აქტივობი ანა თავის ~~თან~~ ჩოღმე ინიშნება, მაშინ უნდა ვადაკრიტიკოთ ანა ჩოღების მყდანი ვანანიღების მსხვერპლი, ანამედ ამ მსხვერპლის მიწემი - ჩქოსორი. თუ მადარიდაძის თამაშში სყენის ოსტრადი იკრიძნობა, ეს ბუნებრივიყ აჩის, მაგრამ

მისი აღფრთხილი არა აღფრთხილის ცოლია. სიბაბუჯამხრდავე ამ აღამიან-
ნისა არსებობად მნიშვნელოვანია. აღფრთხილის შინადალი საქციელი
სწორედ აბაბუჯამხრული ბუნე^{ნი}ითაა ვამონგუელი. ამ თვისების ვარგმე
მისი მოქმედება ნაკლებ დამაჯერებელი ხდება.

როცა კომისიის ყბედრის ვარმემო შემოკრებ^ი ილი ჯგუფის
ფინალურ მიმანსყენას ვუყქვირით, რაცომლაც დავევანანა, რომ სყე-
ნამე აღარ იღვა ხონავა. უფრო მომჭინნე რეჟისორნი ასეთ აქციონის
ფინალამდე მოიყვანდა. რვენ, ყბადია, იმას არ ვამბობთ, რომ თუ
კი მსახიობს მდიდარი მონაყემები აქვს, იგი სყენას სპექტაკლის
ბოლომდე არ უნდა სტოვებდეს. ყბადია, არ ვვსურს, რომ ვინმემ
ასე ვუღუბრყვილოდ ვავვიკოს. მაგრამ ამ კონკრეტულ შემთხვევებში
რვენ ვონების თვარით წარმოვიგვინეთ ხონავა ოპიყენ ბერინგის როდ-
ში, მისი აბოვანი ფიგურა, შინავანი სიდიეჩე, თვითოური სიყყვის
შინავანი წონა. ვინ არ დაიჯერებდა, რომ ასეთი აღამიანი ფლოცში
ნამდვილად "ონსი წელია" მსახურობს. ასეთი ბერინგი ასწედა
სყენურ სახეს, წრავედიის ფინალს და მთერ სპექტაკლს. კი, მაგრამ
ვის უნდა ვთამაშა ანარქისტთა მეთაური? მაქანაიადეს^ი მაქანია-
ძის აქციონური ბუნება, შინავანი ვარდასახვის უნარი ამ როდის
უაღრესად საინტერესო დაპირებას იძლეოდა. რვენ, ყბადია, ამ მო-
სამხრებას არყ^ვ ^{ვაკანონებ} და არყ^ვ არავის არ ვახვევთ. რვენ მხოლოდ

სპექტაკლის ერთ-ერთ არსებით ნაკლად ჩოლოების ნაკლებად მომავებთან
ვანანოვებს ვთვლით საერთო შთაბეჭდილების შესაქმნელად.

ჩუხთაველის თეატრის სეზონზე "ოპტიმისტური ცნაჯედიის"
დადგმის შედეგად ასეთი ვასკვნა ვამოქილანეთ: სპექტაკლში ნათლად
ჩანს დამდევების ხელი. ასეთ ჩეუისონის ხელს ველან შემოუბრუნებ
და ველან იტყვი: "სად არიან ჩეუისონები? მავრამ სპექტაკლში
სწორედ დამდევების მკლავი, მისი მარჯვენა ივრძნობა. არ ჩანს
ჩეუისონის მგონე ხელი, რომლითაც მას მსახიობებთან უნდა ვმუშავა.

ასეთი ჩეუისონი კორექტივთან რნივე ხელით მუშაობით
თეატრის მალად ცნადიციების ვავრძელების უფლებას ნამდვილად
მოიპოვებს.

ჩვენს ახალგაზრდობის ხმა

გ. ქედბაქიანის "ხმა გულისა" ქუთაისის თეატრში; დედმა ნ. გოძიაშვილისა, მხატვრობა დ. თაყაიშვილისა, მუსიკა მ. დავითაშვილისა.

ჩვენს ახალგაზრდობაში არც თუ ისე ხშირად იწერება პიესები და იღვმება სპექტაკლები. ეს სამწუხაროა, რადგან ჩვენ გვაყვავს შესანიშნავი ახალგაზრდობა, რომელმაც შრომაც იყის და ღრისაც იღვმება, თავდადებაც და გატყუებაც. ამ ახალგაზრდობას დრამატურ-გმა გ. ქედბაქიანმა მუდმივად სამი პიესა მიუძღვნა: "ახალგაზრდა მასწავლებელი", "განა ეს სიყვარულია" და "ხმა გულისა".

"ახალგაზრდა მასწავლებელი" მოთხრობილია ამბავი უმაღლესი განათლების მქონე ახალგაზრდობისა, რომელთაც თბილისის დატყუარებას შორეულ სოფელში მოგვანებდა ანჩოეს და თავიყვამოიჩინეს.

"განა ეს სიყვარულია" მოგვითხრობს იმ ახალგაზრდაზე, რომელიც მშობლების განებვირებამ და ყუდმა წინემ ბოროტმოქმედებაში მითყვანა, მაგრამ აღამიანისათვის იმ დიდმა მრუნვამ, რაც ჩვენს ქვეყანას ახასიათებს, გადააჩჩინა გმას ამყდარი ყმანელი

და სოციალიზმისათვის მეტროპოლით სახელმწიფო რიგში ჩააყენა.

" ხმა გულისა", რომელიც ჯერ მხოლოდ ე. მეტროპოლის სახ. ქუთაისის თვალშია დაჯდა, გვიამბობს იმ ახლის შესახებ ჩვენი ახალგაზრდობის ცხოვრებაში, რაც ჩვენი ქვეყნის უკანასკნელ წლებს ახასიათებს.

წინათ ახე იყო: წარმოებაში სამუშაოთ მიერთდნენ ის ახალგაზრდები, რომლებიც სამუშაო სკოლას ვერ დაამთავრებდნენ, სხვადასხვა მიზეზით სკოლას ცოცხლებდნენ. სამუშაო განათლების მქონენი კი უთუოდ უმაღლეს სასწავლებლებში შედიოდნენ. მაგრამ ჩვენი ცხოვრება წინ მიდის. ახლა თითქმის ყოველი ახალგაზრდა იღებს სამუშაო განათლებას. ყველა მსუჩვეულს უმაღლესი სასწავლებელი ვერ იღებს. სად წავიდეს ახალგაზრდობა? იგი მიდის კომუნისტურებაში, წარმოებაში. აი სწორედ ეს მომენტი აიღო დრამატურგმა თავისი კვლევის ძირითად საგნად. ახალგაზრდები ანდრია, ზენი, კარისცო, ვანო და სხვები სამუშაო სკოლის დამთავრების შემდეგ სამუშაოთ მიდიან ქვანახშირის შახტში. აცტორი იკვლევს: რა ზედი ეწვია მათ, როგორ წარმოიქმნა მათი ცხოვრება.

ამავე დროს დრამატურგი სიყვარულისა და ოჯახის შრომებისაზე იკვლევს ამ პიესაში. ეს ძალიან კარგია. მისი პიესის გმირები ყოყმანი არამიანები არიან. ისინი შრომობენ, მათ უყვართ, სძულთ, ერთი სიტყვით ჩადიან ყველადურს, რასაც ყოყმანი არამიანი ჩადის. საკითხავია მხოლოდ — როგორ?

დრამატურგი შახტს არ გვიჩვენებს, როგორც უარყოფა-
 ლებით მოფენილ ბაღს, სადაც მუშაობა დროს წარებას უფრო გავს.
 პირიქით. ავტორი გვიჩვენებს, რომ შახტში მუშაობა ძნელია,
 როგორც პიესის მთავარი გმირი ანდრია ამბობს, "შახტებში
 ნამდვილი ვაჟკაცებია საჭირო", პიესაში ნამდვილებია არა მარ-
 ტო ბიჭი, როცა გვემის გადაჭარბებით შესრულების გამო მეშახ-
 ტეებს ცაშით ხვევებთან, არამედ დავის ჩამონგრევაც, როცა
 ანდრია და კარის ცოლ ბაბანკში აღმოჩნდნენ და კინალამ დაილუ-
 პნენ. ავტორი გვიჩვენებს სიძნელეებს, მათ გადადახვას, იმ
 დღე რომანტიკას, რომელიც იწყებს ახალგაზრდობას და სწო-
 რედ ეს არის პიესის ძირითადი ღირსება.

პიესის მთავარი გმირი ანდრია სიძნელეს არ გაუბრძის,
 პირიქით, სიძნელესთან ბრძოლაში პოულობს იგი სულიერ კმა-
 ყობილებას.

ანდრიას ბრძოლას ძველ უბანში აგზავნიან. იქ საბიჭო-
 თმ ადგილია. მგლობარი უჩივებს არ ნავედეს იქ საბუშაო. აი
 ეს ადგილიც:

ყიყინო — არ შეხვიდე, ანდრია, იმ უბანში, იქ საფრთხე მოგე-
 რის.

ანდრია — მაშ ვინ იმუშაოს იქ, სხვამ, არა? : სხვამ
 იმუშაოს, სხვა ჩავაჩივებს საფრთხეში, სხვამ იძარ-
 ძოს, სხვამ ჩაიყვას შავები.... მაშ, მე ვინ
 ვარ? ამ ქვეყნის უკანონო შვილი? დარჩი, მხე-
 რი? იყი რას აკეთებ მინჩევ?

ამ წანყვეფში მოყვმურია ანდრია და მისი საბით ჩვენნი ახალგაზრდობის წამდელი სახე. ახალგაზრდობა არ გაურბის სიძნე-
 ლეს, აჩამფ სძლევს მას. ამ პიესაში მოყვმურია აჩა დეკლანა-
 ყიურ^{აფ} აჩამფ ასე იქყვეთან ანდრია და მისი მეგობრეზი. ჩა
 თქმა უნდა ყველა ვერ უძლებს ასეთ ყბოვრეზას. აუჯორი არ თანავე
 მას. ანდრიას ბრიგადის ვითი წვერი ვანო ჯრეებს შახცს და მიღის
 უფრო იორი ხაქმის ხაძეზნედაფ. ეს იმ დროს ხევა, ჩოყა შახცში
 ახალი მევეზება მოურა ანდრიას სოფრიდან, ყმანვიორეზი, ჩომდენიყ
 ამ რობ წელიწადში, ჩაყ ანდრია შახცში მუშაობს, დავაჯკაყვებურან
 და აბლა ანდრიას ვმას ადგეზიან. ვითი წავედა, ბუთი მოვიდა.
 ასეთი ჩვენნი ხინამდელიფ.

ძალიან კარგად მოიქყა აუჯორი, ჩომ ამ გმინურ თემას
 დავაჯკავეშირა მეორე - სოყვანურისა და რჯახისი თემა. ჩვენ
 გვანინდენიგსებს - ჩოჯორი ყუქვიჩის სოყვანურს, რჯახს ჩვენნი ახალგა-
 მრეობა.

ჩოყა ახალგაზრდობამე და სოყვანურამე ჩამოყვანირეზა - ხორმე
 საუბანი, ჩვეურეზრიჯ ხერს ჩაიქენევენ და იობუნჯეზენ - მინაბათს
 ყორს იჩთავენ და ხუთმაბათს სყორევებიანო. ჩა თქმა უნდა ასეთეზიყ
 არიან. შეიძლეზა ისინი უფრო ჩანან, ჩადგან მათი ქორწინეზა-
 ვანქორწინეზა სკანდალურ ხასიათს ავანეზს და ქუჩაში ასეთ ამბეზს
 სიამოვნეზით იმეორეზენ, ჩოჯორიყ ანეგჯოყს. მაჯრამ ჩვენნი წამე-
 ვილი, მშჩომვილი და არა მოხევიორე ახალგაზრდობა, სოყვანურს სერიო-

მუდამ უსუქინის, ოჯახის სინამდისე უფროხილდებდა. ამას ავსო-
 რი კარგად გადმოგვყვამს თავისი გმირების ანდრეას და ყოყონ-
 ნოს მაგალითზე.

ანდრია და ყოყონო მემობლები იყვნენ, ერთად სწავლობ-
 დნენ სოფელში, ერთად იმრდებოდნენ და ერთმანეთი უყვარდათ.
 დაამთავრეს საშუალო სკოლა. ანდრია, რომლის მამა და მამა მე-
 შახცენი იყვნენ, მამაში აპირებს მუშაობის დანყებას.
 ყოყონო, რომელსაც მემობლები აღარ ყავს და ბებია-
 ბაბუას გაშ-
 რილია, წინააღმდეგია ანდრიას შახცეში წასვლისა. მისი ბებია-
 ბაბუას შახცეზე ძველი წარმოდგენა აქვთ. მეშახცე მუდამ მშვი-
 რი იყო. მათ კი კარგი ბერი მოუმბარეს საყვარელ შვილიშვილს:
 ყოყონო უყვარს შახცის მთავარი ინიონის ვარდნიან სიამაძვილს,
 მას მშვენიერი ბინა აქვს, საკუთარი ავსომობილი, კარგი ხელ-
 ფასი. ერთი სიყვით წანაცრი სასიძოა. მართალია, ყოყონო
 წილისაა, ხოლო ვარდნიანე 32-ისა, მაგრამ ბებია-
 ბაბუასათ-
 ვის ამას მნიშვნელობა არა აქვს ისე, როგორც ყოყონოს სიყვა-
 რულს.

ყოყონო დამონილიდა ბებია-
 ბაბუას და მითხოვდა ვარდნიან-
 წეს. ვარდნიანე და ანდრია ერთ შახცეში მუშაობენ. ანდრია სახე
 ლეონი მეშახცე გახდა, გამეთვები მის შესახებ ბევრს წერენ,
 ახალი ბინა მისყვს მას, ხელფასიც კარგი აქვს. ახლა ანდრიაც
 წანაცრი სასიძოა. ყოყონოს კი შვილი ყავს, საკუთარი ოჯახი
 აქვს, თუმცა ანდრიას სიყვარული გულიდან არ ამოვარდნი და

- Ինչ, ջոխքատ, մանրակայ ճոզյանի, Նամըզուլաթ. մերից հա ճոյտտ, հոտ ճոմըզուտ? Կոկոնոս ուրախի յէջի, ժըրուլի ցաջի, մըղ-
լուլի ցաջի. ոս Ե՛նձ մե՛րուլը լա մե՛րուլը մա՛տ ղըլտընոս... մա՛մ
հոջուր մոջուլլըտ? Նա՛ջանը՛ճա՛տ Կոկոնո մա՛տ լա ժը՛ն մոջանը՛ճա՛տ?
Ինձ ... շմա-ք՛ճալի Նըրը ժը՛ն Ե՛րից լա Նըրը Սե՛ճա՛ն Ե՛րից.

հա՛ն փոլիո՛ճի Ե՛նըրու՛ճ? ոճո ղը՛ճնը՛ճա Կոկոնոս.

- Նըլա՛ն ժը՛ն : . Սալլըլո, հո՛մ ղըլըրու՛նու յանըլ Ե՛րա՛մու՛-
նու, ժը՛ն մա՛ն յալլուլի Սըլլըմ. ցըլըլ Սոլլը՛նըլու, Կոկոնո... ոս ժը-
նու ժըրուլի յա՛մա՛ճ - ցը յը՛ճը Սոլլը՛նըլմը ժըլուլ Ե՛րոս... յանը՛ճը
ճալլփոնուլըլու Ե՛մ ճըլընուրըլ՛ճա՛ն. ժոսու մո՛ճըցը՛ճա ժնըլու, լա՛յանը-
ճա յո Ե՛րըլու.

Ե՛նըրու՛ճ ցը Սոլլըլըլու լըլըլուհալլու Ե՛ր Ե՛րոս. ոճո Սնու-
հըլ Ե՛լը ոլլըլլա Սոնա՛մըլուլըլլու. մա՛ն ու՛ճը՛նա մժըլընուրու յըլուլըլու-
լու յըլուհա՛նու, մա՛տ ղըրա՛մա՛նըտ ժըլըլըլըլու լա ճըլընուրու ուրախի ժը-
լլմնըլ.

Ե՛լըտու՛ճ Սոնա՛մըլուլըլլու հըլընու Ե՛ճալըճա՛մըլու՛ճա.

հոջուր ճը՛նա՛նուրըլուլըլա յըլա՛նուլու տըլըրու՛ճա ցը յուլը՛նա?

ոս փալլըլ, հո՛մ ոլլըլու՛ճընու հըլուլըլուլու 40 Նըլուտալու՛նա՛տըլու
մոժըլընուլ Սա՛յըլլուհոմ փըլըլըլըլուլ յըլա՛նուլու տըլըրուլ ցը լա՛ճըճա
մոհըլըլ ոլլը՛նա յանը՛ճ Սըլլըլըլալըլաթ, յը՛ճը ճըլըր հա՛նուլըլ Ե՛մճո՛ճն.
Ե՛մա՛ն ոսուլ ցը՛մալըլճա, հո՛մ լա՛մըլըլըլու հըլուլուհոն, մե՛նալլըլուհա՛ն լա

"საქართველოს საგარეო ურთიერთობების სამსახური" / რუსთაველის თეატრი / ერთ დღეობას
 ვუძლიან და ქმნის ვეცხანის სხურ შთაბეჭდილებას. თაყაიშვი-
 ლი ამას ვერ აღწევს. იგი ვეცხივეს უკველმ და უკარ-თანხრო
 ოთახს. ვესა შვაფი, სანოლი, მავიდა და იქმნება ისეთი შთაბეჭ-
 დილება, რომ ვყვედაფერი ნალაყ სიერყეშია. ოთახის ინტერიერის
 შთაბეჭდილებას მხატვარი ვერ აღწევს.

აქტიონური მერხურეების მხრივ სპექტაკლი საერთო მონო-
 ნებას იმსახურებს. ი. ბალაშვილის ანდრიო, შ. ხაჯარიას ბერ-
 დო, კ. აბესაძის კირილე და ვ. ნიკუვიძის "ს" სიპილი, ი.
 ხუციბას კარისყო, ვ. კოველიძის ვეფთფერი, ყ. ოთაშვილის
 ყიყინო, ნ. ვოგებაშვილის მანანა, ა. ქეღაბეჩიანის ვაღვირანი,
 კ. დავიანის ჯერანი, მ. სვანიძის ნესტორი, ნ. კვიციანი
 ნარკიზი და ნ. ნინამძღვრის ბარბარე დასამახსოვრებელი სახე-
 ში.

ამ საინტერესო დადგმას ქუთაისის მაცურებელი ვრთობილად
 იღებს. სამწუხაროა, რომ თბილისის თეატრებმა ჯერაყ ვერ მო-
 ხერხეს ამ პიესის დადგმა.

აფორიზმები და სენსენციები

მოგზია უფრო ფილოსოფიურია და უფრო მნიშვნელოვანი,
ვიღრე ისტორია.

კომედიო ანის ასახვა მჭარე აღაშინისა, მავრამ ანა მარტო
მთელი მათი სიკვითი მიხედვით, ანამდე სასაყირო მხარეების
მიხედვით. ანისტრუქტი

ქანაფაშუბა ჟანტამიორან ვერავითარი რიკიანი ნანარმოები
ვინ ნარმოშობა. მავრელი

ყარირელი მიბაძვით მსახობი შვიძრება ისე ხა დახვრეფნ-
ქეს, რომ ხვირიანად ასრელებფეს სავის რორებს, მავრამ ვინყ
რასმე საქმესა ნახავთ, ვინყ, რასმე დასანუნს იმის თამაშში,
ვიღრე

მინავალი მსახობისათვის რორის ანასწორი, ვაღბი
და მემორი დასწავლა, ანასწორი და ვაღბი ვამოქმდის მიღებს
ნარმოადვფენს. ამიტომ სანამ რამის აღბეჭდვას მოინდომებ შენს
მეხსიერებაში, ნერა და ღრმა მოფიქრებით უნდა წაიკითხო ის,
რაც წინასწარ ვანუთხნილია დასასწავლად, ამ შემთხვევაში
უნდა ღირდო ყოველგვარი დეკლამაციას, ნარმოხახვის ყოველგვარი
თამაშს, პირიბქათ, უნდა ვყადო მხოლოდ სწორად წაიკითხო და

ამის შემდეგ მუსხაგ დანახავდომ. ამ ვითარებაში აიყილებ
როგორც ^{დირექტორსა} ისე გამოთქმის მინაჯად შეყვლობას.
გოთე

კომპონენტონსა და დირექტორს თითქმის ერთ დროში უნდა
დინდომ, რომ ლამეც შეეძლო ერთმანეთის ნახვა შეჩაუხსი
ყველა მსახიობი, რომ შალიაპინი იყოს, მაშინ მა-
ყრებებს ანაუთარი დეკორაციო ან დასჭინდებობა •
სტანისლავესკი

პირველყოფილსა მსახიობმა უნდა წარმოადგინოს, რომ იგი
მარტო ბუნებას კი არ უნდა ბაძავდეს, ანამედ ავრეთვე უნდა
ოდვადურად წარმოსაბადვდეს მას ისე, რომ შესრულებაში შეუერთდეს
სიმშვენიერებს. ბედინსკი

ერთგულება
აქვენ დამანახვეთ მხნეობა და გამარჯობა
ქართული თეატრისადმი და შე ვიწვევებთ მავალით მისის სიყვა-
რულისას.

თეატრი ხელოვნების ცაძარია, სამოძღვრო ამოწნი
და ანა უბნარო ვასანთობი, საფუნდრუკო რამ, სყენა ანის
ერთგული სარკე.

ისტორიის მთელი ცომები ისე ვერ იმოქმედებენ ვაყბად,
როგორც ერთი ხეინიანი პატრიოტური ძრამული რამ წარმოგვნა.

ავაკი წვინთელი

კოლეგია მარხანიშვილის საბეღობის თვალრის
კოლეგიაში ყვავილების თარგუნით შვამყეს
ხელოვნების დიდი მოღვაწეთა საფლავები

ქართული ხელოვნებისა და დიფერენციალის დეკადის დროს
ქ. მოსკოვში მარხანიშვილის საბეღობის თვალრის კოლეგია-
ში თვალრის დირექტორის საბჭოთა კავშირის საბანკო
ანტისფ ვერიკო ანჯაფარიძის ხელმძღვანელობით ინახულეს
ნოვო დევნიის სასაფლაოში დამარხული ხელოვნების გამოკ-
ნილი მოღვაწეების საფლავები - ად. სუმბათაშვილი-იუვი-
ნის, პ. სტანისლავსკის, ი. ნემიროვიჩი- დანჩენკოს, მ. გე-
ლოვანის, ი. მოსკოვის, ვ. ვინოკოვას, დ. სოპინოვის, ი.
კაპალოვის, ხმელიძის, თარხანოვის და ყვავილების თარ-
გუნით შვამყეს მათი საფლავები.

შ ი ნ ა ა რ ს ი

- 1. ქართული ხელოვნებისა და ლიტერატურის დეკადა 2
- 2. დღევანდელობის შიგნძნობა 8
- 3. მ. გორგი ქართულ სყენამეფ 11

საქართველოს სსრ კულტურის სამინისტროში

- 4. ქართული ხელოვნებისა და ლიტერატურის დეკადა მოსკოვში 15

საქართველოს თეატრალური სამოგადროეობაში

- 5. საქართველოს თეატრალური სამოგადროების საქმიანობა 1958 წლის შინჯედ კვარტალში 23
- 6. საქართველოს თეატრალური სამოგადროების ღონისძიებები მოსკოვში ქართული ხელოვნებას დეკადამეფ 29
- 7. საქართველოს თეატრალური სამოგადროების დექტორიუმში . . . 31
- 8. დისპუტე გ. ვრისთავის გორის თეატრის საგასტროლო სპეექტაკლის გარშემო 32
- 9. საქართველოს თეატრალური სამოგადროების გამსვლელი ხელისა მახანაძემში 34

- 10. "ქართული თეატრი" საბჭოთა თეატრალური ვნეციკლოპედიამში 36
- 11. თეატრალური სანახაობათა დექსიკონი 38

შემოქმედებითი სალამოები და მოგონებები

- 12. აღექსანდრე გომელაური 39
- 13. აღექსანდრე ანშექვილი 43
- 14. თბილისის ათას ხუთასი წლისთავი 47
- 15. ვიშნევსკის ოპერისთეატრი წინაგვიდა რუსთავის თეატრში 49
- 16. რვენი ახალგამირეობის ხმა 67
- 17. აფონიშმები და სენექსეციები 77
- 18. კოლექ მიჩხანაშვილის სახელობის თეატრის კოლექტივმა ყვავილების თაიგულით შუამქვს ხელოვნების დიდ მოღვაწეთა საფლავები 80